2016RGW91
Verslag van de vergadering van de Statencommissie Ruimte, Groen en Water van 10 oktober 2016

Voorzitters:
mw. drs. A. Dekker (vanaf agendapunt 3.2)
mw. ir. J.C.V. Vaessen

Aanwezig:
drs.ing. P. van den Berg (gedeputeerde), R.W. Krol (gedeputeerde), mw. mr. J. Verbeek-Nijhof (gedeputeerde), mw. F.M. Arissen LLB (PvdD), mw. E.J. Broere-Kaal (PVV), mw. H Chidi (D66), H. van Deún (PVV), mw. N. Eijsbroek (VVD), mw. ir. A.A. Ens (VVD), drs. J. Germs (VVD), drs. C. de Heer (ChristenUnie), mw. W.M.M. Hoek (50PLUS), mw. H.J. Keller (PvdD), mw. E. Kotkamp (GroenLinks), drs. C.J. van Kranenburg (ChristenUnie), dhr. C. de Kruijf (PvdA), P.C. Kroon MSc (GroenLinks) P. van Leeuwen (SGP), mw. M.G. Noordenbos (SP), P.D. Overkleeft (D66), mw. A.M. Poppe (SP), drs. W.J. Ubaghs (PVV), C. Westerlaken (CDA)

Van ambtelijke zijde aanwezig:
L. Graafhuis (griffier), W. Voorneman-Rikkers (verslag)

---

1. OPENING EN ALGEMEEN

1.1 Opening

De voorzitter, mevrouw Vaessen, opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom in het bijzonder de heer Westerlaken nieuw commissielid namens het CDA. De heer Poort wordt wegens vakantie vervangen door de heer Graafhuis. Overigens is bericht van verhindering ontvangen van de heer Oosterom.

1.2 Vaststellen agenda

De voorzitter memoreert onder verwijzing naar de voorzittersmail dat is besloten de behandeling van het Beleidskader Binnenstedelijke Ontwikkeling te verschuiven naar een later moment in afwachting van de afronding van de BOB Wonen, zodat het resultaat hiervan kan worden meegenomen. Dit heeft tot gevolg dat het Beleidskader Binnenstedelijke Ontwikkeling later zal worden vastgesteld en daarmee het risico wordt gelopen dat de Uitvoeringsregeling niet per 1 januari a.s. van start kan gaan. Voor deze commissievergadering heeft een bijeenkomst plaatsgevonden met de Regiegroep, waarin een aantal stappen is uitgezet voor het vervolg. Op 31 oktober a.s. zal een bespreking plaatsvinden met alle betrokken woordvoerders en op 7 november a.s. vindt het overleg met de gemeenten plaats.
Gedeputeerde Van den Berg voegt hieraan toe dat de Staten over hun eigen agenda en informatievoorziening gaan. Spreker hecht er echter aan op te merken, dat sprake is geweest van een lang traject en het Beleidskader Binnenstedelijke Ontwikkeling gereed is voor bespreking. Het feit dat thans is besloten de afronding van de BOB Wonen af te wachten kan ertoe leiden dat er een verdagingsbesluit moet worden genomen. Het proces van de gesprekken met de buitenwereld kunnen worden voortgezet, maar over de financiering zullen nadere afspraken moeten worden gemaakt omdat in de nieuwe besluitvorming een subsidieplafond wordt aangepast waarvoor een PS–besluit is vereist. Spreker betreurt dat de processen van het Beleidskader Binnenstedelijke Ontwikkeling en de BOB Wonen niet in elkaar konden worden geschoven.

De heer De Kruijf deelt mede dat de PvdA zich kan vinden in de aanpassing van de agenda. Wel hecht hij eraan op te merken dat ervoor moeten worden gewaakt dat met het BOB proces andere initiatieven worden stilgelegd.
De voorzitter onderschrijft het vorenstaande. Zij is van mening dat uit dit BOB proces een aantal lessen kan worden getrokken voor toekomstige BOB processen o.a. als het gaat om het tijdspad. Het Beleidskader Binnenstedelijke Ontwikkeling zal in ieder geval voor de vergadering van januari worden geagendeerd, maar er wordt alles op alles gezet om dit nog voor de vergadering van 21 november te agenderen om de vertraging zo veel mogelijk te beperken.
Spreekster vervolgt dat gedeputeerde Krol heeft verzocht om een besloten overleg over Soesterberg. Op haar voorstel wordt besloten dit als laatste onderwerp aan de agenda toe te voegen.
Gedeputeerde Krol voegt hier desgevraagd aan toe, dat het een korte mededeling betreft over Vliegbasis Soesterberg.

De agenda wordt met in achtneming van het vorenstaande vastgesteld.

1.3 Mededelingen
De voorzitter deelt het volgende mede.

- Er zijn geen opmerkingen binnengekomen op het verslag van de hoorzitting zienswijzen Inpassingsplan Prattenburg, waarmee het bij deze kan worden vastgesteld. Dit verslag zal worden betrokken bij de verdere procedure. Via een memo van gedeputeerde Van den Berg is aan de Staten bericht, dat behandeling van het Inpassingsplan zal plaatsvinden in RGW van 21 november a.s. en PS van 12 december a.s.
- Aandacht wordt gevraagd voor de hoorzittingen PRS/PRV op 24 en 26 oktober a.s. en PIP Kantoren op 9 en 16 november a.s. Het is wenselijk dat daarbij een representatieve afvaardiging van PS aanwezig is. Vanuit de griffie zal hierover deze week een mail uitgaan.
  Voorts memoreert spreekster de BOB Winkelleegstandbijeenkomst op 24 oktober en de expertmeeting Waterkwaliteit op 7 november a.s.
- De Faunabeheereenheid heeft de Staten uitgenodigd voor een werkbezoek op 7 november a.s. ('s middags). Geïnformeerd wordt of de Staten op deze uitnodiging willen ingaan. Mogelijk is het wenselijk om nog voor de behandeling van de Nieuwe Wet Natuurbeheer in RGW een bredere expertmeeting te organiseren. Dit zou aanvullend of in plaats van het werkbezoek FBE kunnen plaatsvinden.
  De heer De Kruijf deelt mede, dat de PvdA positief staat tegenover een werkbezoek aan de FBE.
  Mevrouw Kotkamp informeert naar de inhoud van het werkbezoek.
  De heer Graafhuis moet het antwoord daarop schuldig blijven. Hij kan zich voorstellen dat het werkbezoek zich toespitst op de aanpassing van de WNB i.c. de doorwerking daarvan in het provinciaal beleid.
  Gedeputeerde Krol kan zich voorstellen dat, indien de Staten ingaan op de uitnodiging van de FBE, zij rond die tijd door de betrokken ambtelijke organisatie worden geïnformeerd over de stand van zaken implementatie WNB omdat dit onderwerp in volle omvang in de vergadering van RGW in november en in PS in december wordt besproken.
  Mevrouw Arissen deelt mede, dat de PvdD het belang van een expertmeeting onderschrijft. De PvdD zou dit echter breder willen trekken dan alleen het

Faunabeheer. De PvdD hecht eraan eveneens te worden bijgepraat over wat er nu op stapel staat.
De heer De Heer merkt op dat de ChristenUnie zich aansluit bij het betoog van de PvdD; er spelen veel meer aspecten dan alleen het Faunabeheer.
Mevrouw Kotkamp geeft aan dat GroenLinks zich eveneens aansluit bij het betoog van de PvdD. Het lijkt GroenLinks echter goed om met de FBE in gesprek te gaan. De reden waarom zij expliciet naar de inhoud van het werkbezoek vroeg is, omdat zij persoonlijk naar sommige dingen liever niet meegaat.
Gedeputeerde Krol licht ter verduidelijking toe dat de FBE vanaf 1 januari de in de Wet verankerde adviesorganisatie betreft, die de provincie over schadebestrijding adviseert. Het gaat derhalve meer om wat er verandert aan de positie van de FBE na de wetswijziging die op 1 januari a.s. ingaat.
De heer Germs deelt mede dat de VVD positief tegenover de uitnodiging van de FBE staat.
Op voorstel van de voorzitter wordt afgesproken dat de heer Graafhuis contact opneemt met de FBE over de insteek van het werkbezoek en dit terugkoppelt naar de commissie. Op basis daarvan wordt besloten of de Staten bij de FBE op bezoek gaan of dat de FBE en een aantal andere relevante organisatie worden uitgenodigd in het provinciehuis.
Mevrouw Poppe deelt mede, dat de voorkeur van de SP uitgaat naar het laatste.

Gedeputeerde Van den Berg vestigt de aandacht op de Van Braam Houckgeestkazerne te Doorn. De Stuurgroep heeft een participatieplan geschreven. Inwoners en andere belangstellenden zijn uitgenodigd om op 13 oktober a.s. mee te praten over de uitwerking/uitvoering daarvan. Zodra de raad een besluit heeft genomen over het participatietraject zal spreker de Staten hiervan schriftelijk in kennis stellen.
De heer Van Kranenburg merkt op dat in de lokale krant op de Utrechtse Heuvelrug onder de gemeentemededelingen werd gemeld, dat voor de bijeenkomst op 13 oktober a.s. ook Statenleden zouden zijn uitgenodigd. Spreker heeft hierover via de provincie niets vernomen.
De heer Graafhuis zal nagaan of die uitnodiging is ontvangen.

1.4 Verslag Statencommissie Ruimte, Groen en Water van 5 september 2016
Het verslag wordt conform vastgesteld.

1.5 Rondvraag
Geen.

1.6 Termijnagenda (versie 6 september 2016)
De heer Overkleeft vestigt de aandacht op de toezegging van GS inzichtelijk te maken hoe de subsidies naar de FBE in de Begroting zitten en de commissie te informeren over de stand van zaken met betrekking tot grondverkopen en de inrichting en verwerking van natuur. Wellicht kan dit worden meegenomen in het kader van de bijeenkomst met de FBE.
Gedeputeerde Krol zegt dit toe.

Met in achtneming van het vorenstaande wordt de Termijnagenda vastgesteld.

1.7 Gesprek met Randstedelijke Rekenkamer over onderzoek Natuurcompensatie
De voorzitter memoreert dat de commissie in de vorige vergadering heeft aangegeven dat een gesprek met de Randstedelijke Rekenkamer (RR) over het onderzoek natuurcompensatie op

prijs wordt gesteld alvorens het onderzoek zou starten. Daarvoor is thans op de agenda de gelegenheid ingeruimd. Namens de RR zijn de heer Van Oostveen en mevrouw Laan aanwezig om eventuele vragen te beantwoorden.
Naar aanleiding van een desbetreffende opmerking van de heer Germs antwoordt spreekster dat dit onderwerp is aangekondigd via de voorzittersmail.

De heer Van Oostveen, projectleider RR, geeft een korte toelichting op de onderzoeksopzet natuurcompensatie. In 2014 heeft de RR van een Statenlid de suggestie gekregen om een onderzoek naar natuurcompensatie te doen. In 2015 heeft de RR dit onderwerp nader verkend en vervolgens voorgelegd aan de Programmaraadsleden; er bleek voldoende interesse om dit in 2016 te gaan onderzoeken. In de zomermaanden is reeds een aantal stappen gezet. Eind juni/begin juli is aan PS van de vier provincies verzocht suggesties aan te dragen over de mogelijke inhoud van het onderzoek; de respons is in de opzet verwerkt. Voorts zijn gesprekken gevoerd met een aantal betrokkenen (w.o. de NMF en een Provinciaal Landschap) en met de Algemene Rekenkamer en de Zuidelijke Rekenkamer voor de provincies Noord-Brabant/Limburg. Beide rekenkamers hebben in 2013/2014 een uitgebreid onderzoek gedaan naar natuurcompensatie. De RR heeft gekozen voor een compacter onderzoek, maar is wel voornemens de aanbevelingen uit de onderzoeken van voornoemde rekenkamers te gebruiken als een beoordelingskader voor het provinciale beleid en de uitvoering daarvan. De RR gaat geen specifieke natuurcompensatieprojecten onderzoeken, omdat dit in haar visie veelal maatwerk betreft. Er zal derhalve op hoofdlijnen worden gekeken naar hoe het beleid wordt uitgevoerd.
Het streven is het resultaat van het onderzoek in maart/april 2017 te publiceren. De RR stelt zich voor het resultaat van het onderzoek na publicatie, maar voor behandeling in de commissie toe te lichten via een presentatie.

De heer De Heer merkt op dat de kunst bij natuurcompensatie is om een omslag te maken van puur kwantitatieve- naar kwalitatieve compensatie. Als in het onderzoek alleen op hoofdlijnen wordt gekeken, is de vraag of inzicht wordt verkregen in hoe efficiënt het beleid is geweest en hoe de provincie erin slaagt om kwalitatief te compenseren.
Tijdens het onderzoek wijzigt het provinciale beleid. Er wordt een nieuwe PRS vastgesteld met nieuwe regelgeving op het gebied van compensatie. De ChristenUnie pleit ervoor de nieuwe regelgeving bij het onderzoek te betrekken en op hoofdlijnen te beoordelen.

De heer De Kruijf informeert hoe wordt omgegaan met de evidente verschillen tussen de desbetreffende provincies. De PvdA kan zich vinden in de voorgestelde procedure dat de commissie het resultaat van het onderzoek eerst toegelicht krijgt en er ruim gelegenheid is om vragen te stellen alvorens het in de commissie wordt besproken.

De heer Germs deelt mede dat de VVD zich aansluit bij het betoog van de PvdA.

De heer Van Oostveen zet uiteen dat de RR de verschillen tussen de vier provincies in kaart brengt en suggesties doet om ervan te kunnen leren en uiteindelijk het beleid te verbeteren. Ondanks het feit dat het onderzoek op hoofdlijnen plaatsvindt, merkt de RR dat er tussen de vier provincie wezenlijke verschillen zijn waarin PS in de optiek van de RR een keuze zouden kunnen maken waardoor het beleid wellicht nog efficiënter/doeltreffender wordt.
De RR neemt de meest recente wet- en regelgeving mee, evenals de nieuwe PRS/PRV om een zo actueel mogelijk beeld te schetsen.
Met betrekking tot de kwalitatieve compensatie licht spreker toe dat de RR heeft geconstateerd dat uit de onderzoeken van eerdergenoemde rekenkamers uit 2013/2014 is

gekomen dat er onduidelijkheid is over wie nu de verantwoordelijkheid draagt op het gebied van natuurcompensatie. Vanaf dat moment is ervoor gekozen om die verantwoordelijkheid meer bij de provincie te houden. Er wordt derhalve niet ver terug gekeken maar wel wordt in het onderzoek meegenomen hoe de provincie komt tot een berekening van de opgave zowel kwantitatief of kwalitatief.

De voorzitter bedankt de heer Van Oostveen en mevrouw Laan voor hun komst en inbreng, waarna zij de bespreking over dit onderwerp afrondt.

2. ALGEMEEN

2.1 Statenvoorstel Najaarsrapportage 2016

De voorzitter memoreert dat de commissie vooraf de mogelijkheid heeft gehad om schriftelijke vragen te stellen en verzoekt derhalve thans geen technische vragen te stellen en de bijdrage te beperken tot onderwerpen die te maken hebben met de commissie RGW.

De heer De Kruijf vestigt de aandacht op Programma 2, Landelijk gebied. Daarin staat een aantal opmerkingen, waarvan de PvdA zich afvraagt of dit niet wat zorgelijk is.
Aangegeven wordt dat de afronding van allerlei rechtszaken om extra geld vraagt. In het kader van het voorkomen van dubbele legesheffing hebben de Staten extra geld beschikbaar gesteld. De vraag is wat er nu nog resteert aan rechtszaken, die qua afhandeling blijkbaar nog een flink bedrag vergen.
Voorts wordt in het kader van de inrichting van de Gebiedsprogramma's gesproken over een meer realistische planning. Eerder is opgemerkt dat de aanschaf van nieuwe natuur goed loopt, maar de inrichting achterblijft. Het baart de PvdA zorgen dat daardoor de zwaarste klus aan het eind moet worden geklaard.
In 2011 heeft de provincie stevig bezuinigd, ook op het gebied van natuur en de partners in de natuur bv. het LEU. De PvdA merkt thans dat die bezuinigingen op een aantal terreinen voelbaar worden. De biodiversiteit wordt in toenemende mate een probleem. Weidevogels heeft de provincie aardig in beeld maar veel andere zaken niet. De vraag is of het nu niet het juiste moment is om daarnaar opnieuw te kijken en om in kaart te brengen of de verantwoordelijkheid die de provincie heeft, maar deels heeft gedelegeerd aan anderen, niet weer moet worden opgepakt. In het kader van de stijgende lijn die bij het Rijk zichtbaar is en waarin de provincie meelift, is de vraag of er niet weer wat ruimte kan komen voor wat extra middelen voor partners in de natuur zoals bv. het LEU.

Mevrouw Poppe vestigt de aandacht op het Programma BWM. Aangegeven wordt dat er twee bedragen zijn ontvangen die naar de Algemene Reserve terugvloeien. Deze principe afspraak is de SP bekend. In dit geval lijkt het de SP echter zeer ongewenst, omdat de waterkwaliteit nog lang niet op orde is. De SP stelt voor de waterkwaliteit met voornoemde middelen een impuls te geven.

Mevrouw Chidi kondigt aan, dat D66 nog een aantal technische vragen zal stellen.
D66 sluit zich aan bij de opmerking van de PvdA dat de bulk van baten en lasten ook nu weer in het laatste kwartaal zit. Voor D66 is dat vooralsnog geen zorgpunt, maar voorkomen moet worden dat dit het wordt.
In de Najaarsrapportage staat een aantal passages dat uitleg behoeft. Ter illustratie citeert spreekster de zin:"Als gevolg van personele uitstroom is de provincie kwetsbaar geworden op het gebied van BTW en horizontaal toezicht. Wij zijn bezig om de ontstane leemte in te vullen en te voorzien in een extra kwaliteitsimpuls." Voor D66 is deze zin niet duidelijk. D66 roept in algemene zin op zaken specifiek en concreet te benoemen.

Geïnformeerd wordt waaruit de overschrijding van de woonschepenhaven Tull en 't Waal bestaat.
In bijlage 2 van het Bodemconvenant staat een aantal technische Begrotingswijzigingen. D66 acht deze niet alleen technisch. Het betreft een belangrijk dossier. Aan de ene kant dreigt een personele lacune te ontstaan en aan de andere kant lijkt D66 een budget te zien. Verzocht wordt om een nadere toelichting.

De heer Germs merkt in aansluiting op de opmerking van de PvdA op, dat de VVD een behoorlijke vertraging in de uitvoering van het AVP constateert. Geïnformeerd wordt naar de stand van zaken rond de temporisering van het AVP en hoe dit zich verhoudt tot de ambitie van de provincie ten aanzien van het Landelijk Gebied.

Mevrouw Kotkamp merkt op dat GroenLinks de door de PvdA geuite zorg over de financiering aan de partners in de natuur deelt. Er zijn signalen dat het beheer van de gebieden door de bezuinigingen onder druk komt te staan en de biodiversiteit mede door toenemende recreatie/activiteiten terug lijkt te lopen. GroenLinks komt hierop eveneens nader terug bij de behandeling van de Begroting.
GroenLinks mist in de Najaarsrapportage of er extra kosten zijn te verwachten in het kader van schadevergoeding/-bestrijding van ganzen, omdat er dit jaar qua populatiereductie minder heeft plaatsgevonden. Voorts is de vraag of er al is ingezet op alternatieven waarom eerder is gevraagd en waarvoor extra budget is vrijgemaakt.

Gedeputeerde Krol zet uiteen, dat het dossier ter zake van de stikstof complex is geweest. Dat had met name te maken met het feit dat de provincie een eigen systematiek had bedacht om mensen behulpzaam te zijn en dat die systematiek vervolgens enige malen tot juridische procedures heeft geleid. Inmiddels is dit systeem vervangen door PAS. In het kader van de eigen systematiek speelt nog een kwestie, waarover overigens op dit moment geen juridische procedure loopt. Het is echter niet ondenkbaar, dat dit alsnog zal gebeuren.
Op het moment dat de Najaarsrapportage werd geschreven waren de Gebiedsprogramma's nog niet gereed; daarom is een opmerking gemaakt over de planning. Inmiddels zijn deze wel gereed en is op grond daarvan een realistische planning opgesteld. Daaruit blijkt dat een deel van de werkzaamheden in het tweede deel van de AVP periode is gepland. Vanuit de gebieden zelf wordt tweemaal per jaar over de werkzaamheden gerapporteerd; de Staten ontvangen deze ter informatie. De rapportage van Utrecht-West is inmiddels binnen en spreker ziet daarin weinig aanleiding tot zorg. In het kader van de zgn. lerende evaluatie wordt op dit moment door PBL gekeken naar de ontwikkeling van de biodiversiteit. Naar verwachting zal de biodiversiteitsituatie in Nederland op de einddatum van het Nationaal Natuurnetwerk in 2027 wel zijn verbetert, maar niet dermate als met elkaar wordt gewenst. Dat is de reden dat de Staten in het kader van de implementatie WNB passages zullen aantreffen dat er op een aantal punten feitelijk wat bij moet. De provincie heeft nu, tien jaar voor de einddatum van het Nationaal Natuurnetwerk, nog de kans om te corrigeren en te sturen. Wellicht zal dit nodig zijn op een aantal terreinen, mogelijk ook in financiële zin.
De heer De Kruijf merkt op dat over de implementatie van de WNB in december nader zal worden gesproken. In zijn visie maakt de opmerking, dat meer zal moeten worden gedaan, het wel enigszins zorgelijk. Er staat letterlijk in het voorliggende stuk, dat budgetten voor realisatie van internationale natuur naar achter worden geschoven. Van hetzelfde is sprake geweest bij de Kadernota, waarin werd aangegeven dat de inrichting wat trager verliep en daarmee ook de aankoop.
Gedeputeerde Krol verduidelijkt dat zelfs als alles dat is afgesproken is in het kader van het Nationaal Natuurnetwerk wordt uitgevoerd, de biodiversiteit in Nederland nog niet op orde is.

Over dat fundamentele probleem wil hij in december nader het gesprek voeren met de Staten in het kader van de implementatie van de WNB.
In 2021 moet het Akkoord van Utrecht (de internationale Natuuropgave) gerealiseerd zijn; dat wordt gehaald. Daar komt de nationale opgave nog achteraan tot 2027. Daarmee zal de biodiversiteit toenemen, maar uit de evaluatie van PBL zal blijken dat er in de volle breedte (w.o. verzuring, vermesting, fosfaten, nitraten) nog meer zal moeten gebeuren om de biodiversiteit geheel op orde te krijgen.
Mevrouw Keller informeert of 'met iets meer doen' wordt bedoeld dat aan de Staten meer geld zal worden gevraagd om de biodiversiteit te vergroten in de provincie Utrecht.
Gedeputeerde Krol antwoordt, dat de vraag niet is om meer budget in te zetten; er zullen maatregelen moeten worden toegevoegd. Een voorbeeld zijn de zgn. natuurparels. Bij de implementatie van de WNB zal een aantal gebieden worden geïntroduceerd dat niet behoort tot het Nationaal Natuurnetwerk, maar waar wel iets bijzonders aan de hand is bv. de Weidevogelkerngebieden.
De heer Van Kranenburg wijst erop dat in de Begroting (blz. 33) staat, dat de prioriteit van de provincie ligt bij het realiseren van de internationaal verplichte natuur, die in 2021 gerealiseerd moet zijn; bekeken wordt of de inzet van andere instrumenten nodig is om op tijd klaar te zijn met de internationaal verplichte opgave. Geïnformeerd wordt hoe dat zich verhoudt met hetgeen de gedeputeerde thans zegt.
De heer De Kruijf is van mening dat, juist het besef dat de druk groot is en er feitelijk meer moet gebeuren, het naar achteren schuiven van de planning van de te realiseren doelen riskant is. Dat leest de PvdA in de Najaarsrapportage en daarover heeft spreker namens de PvdA zijn zorgen, die hij thans herhaalt, geuit.
Mevrouw Kotkamp deelt mede dat GroenLinks zich aansluit bij de vraag van de ChristenUnie. Ook bij GroenLinks is er toenemende zorg over het realiseren van de eerder gestelde doelen. Het verheugt GroenLinks wel te horen dat het College zich daarvan bewust is, dat daarover reeds wordt nagedacht en dat daarop binnenkort bij de Staten wordt teruggekomen.
Gedeputeerde Krol zet uiteen, dat internationale natuur veelal prioritaire gebieden zijn. Een aantal is inmiddels op vrijwillige basis gerealiseerd. Met de zin in de Begroting, die door de ChristenUnie wordt aangehaald, wordt gedoeld op ondernemers die niet direct bereid zijn om mee te werken aan de realisatie. Het doel van de desbetreffende zin is dat niet uitgesloten kan worden dat de provincie de komende jaren een keer in de situatie terecht kan komen dat er geen bereidheid is om op vrijwillige basis mee te werken en in dat geval bereid zal moeten zijn om andere instrumenten voor de realisatie van internationale natuur in te zetten om het Akkoord van Utrecht in 2021 gerealiseerd te krijgen. Op grond van het besluit prioritaire gebieden beschikt de provincie over die instrumenten.
Spreker deelt de mening, dat de provincie in deze moet blijven opletten dat de doelstellingen in 2021 worden gehaald; hij denkt dat de opgave, hetgeen een grote klus is, kan worden gehaald met de bereidheid eventueel andere instrumenten in te zetten. De term 'schuiven' had te maken met het feit dat een globale planning was gemaakt in afwachting van de Gebiedsprogramma's. Toen die gereed waren zijn de planningen op elkaar gelegd en is daarin geschoven, waarmee de theoretische- een realistische planning is geworden.
De provincie geeft niet zozeer minder geld aan een aantal partners dat een subsidie ontvangt, maar het wordt anders gegeven.
Naar aanleiding van een desbetreffende opmerking van de heer De Kruijf licht spreker toe dat het feit, dat de helft van de medewerkers van het LEU weg moest, niet het gevolg is van bezuinigingen bij de provincie maar doordat er in plaats van generiek geld middelen op basis van projecten werden gegeven. De mensen die projecten voor de provincie draaiden waren in vaste dienst bij het LEU. Na afronding van het project verdween de geldstroom, waardoor

deze mensen zonder werk moesten worden ontslagen. Die omslag heeft tot een pijnlijke ingreep bij het LEU geleid. Het had echter meer te maken met een andere manier van samenwerken, dan een bezuinigingsoperatie.
Er zijn minder ganzen gedood, omdat geen gebruik mocht worden gemaakt van de vangkraal. Of er daardoor meer schade is, moet spreker nagaan.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof geeft dat zij het geld dat over is graag ter beschikking zou houden voor het project waterkwaliteit als met dat geld alle maatregelen zouden kunnen worden getroffen om de beoogde waterkwaliteit te verkrijgen. Zij plaatst daarbij de volgende twee kanttekeningen.
Uit het onderzoeksrapport 'Zover het eigen instrumentarium reikt' van de Universiteit van Tilburg blijkt dat de provincie en de waterschappen weinig concrete instrumenten hebben om grote knelpunten in de waterkwaliteit te beïnvloeden. Het gaat daarbij om nutriënten, gewasbeschermingsmiddelen, antibiotica en andere niet genormeerde stoffen. Met middelen kan niet alles worden bereikt. Het moet meer worden gezocht in de samenwerking. In de expertmeeting Waterkwaliteit op 7 november a.s. zal daarover nader met elkaar van gedachten worden gewisseld.
Voorts wijst zij op de afgesproken werkwijze dat geld dat over is terugvloeit naar de Algemene Reserve. Indien daarna sprake is van een programma waarvoor meer geld nodig is, komt het College terug bij de Staten.
Op dit moment neemt de provincie de verantwoordelijkheid die zij op het gebied van water moet nemen, maar in dat kader moet tegelijk worden geconstateerd dat daarmee de in de KRW vastgestelde doelstellingen niet worden bereikt. Daarvoor staat de provincie echter niet alleen aan de lat. Op dit moment wordt hard gewerkt aan een nieuw Bestuursakkoord Water en in de opmaat daarnaartoe aan een intentieverklaring, waarin duidelijk wordt opgenomen welke acties nodig zijn om stappen te maken in de borging van de waterkwaliteit.
De zin in de Najaarsrapportage die door D66 is geciteerd, staat bij Bestuur & Middelen. Wat er staat is, dat de provincie niet meer alle specialistische kennis in huis heeft w.o. gedetailleerde fiscale kennis. Voordat een project start wordt aan experts gevraagd exact na te gaan hoe de fiscaliteit is geregeld. Daarvoor was een budget ad € 35.000 nodig, maar daaraan zat een BTW-teruggave gekoppeld.

Mevrouw Chidi memoreert haar vraag over de overschrijding van de woonschepenhaven Tull en 't Waal, waarbij het D66 met name gaat om het verhaal achter de cijfers. Voorts is haar vraag over de Bodemconvenant (bijlage 2) nog niet beantwoord.

De voorzitter merkt op dat beide vragen onder de portefeuille van gedeputeerde Pennarts vallen. Aan haar zal worden verzocht deze vragen schriftelijk te beantwoorden.
Spreekster sluit vervolgens de bespreking over dit onderwerp af.

2.2 Statenvoorstel Programmabegroting 2017
Mevrouw Kotkamp merkt in algemene zin op dat GroenLinks het wat 'over de top' vindt, dat nagenoeg iedere alinea in de RGW gerelateerde Programma's begint met de opmerking dat Utrecht zo'n geweldige TOP-regio is.
Namens GroenLinks plaatst spreekster vervolgens de volgende vragen en opmerkingen.

- Onder RO wordt gesproken over de implementatie van de Omgevingswet. In de Begroting worden daartoe al de eerste kaders neergezet. Geïnformeerd wordt wanneer dit met de Staten zal worden besproken. Het lijkt GroenLinks goed dit afzonderlijk te doen in plaats van al een aantal onderdelen in de Begroting neer te zetten.

- In vervolg op haar betoog bij de Najaarsrapportage ter zake citeert spreekster de volgende zin uit de Begroting:"Aantrekkelijke landschappen en natuurgebieden met recreatieve voorzieningen die het kunnen genieten van het Landelijk Gebied makkelijk en mogelijk maken." Enerzijds is GroenLinks voor het openstellen van natuurgebieden en groen en mensen daarvan kunnen genieten. Anderzijds krijgt GroenLinks in toenemende mate signalen dat dit behoorlijk wat druk op de gebieden met zich meebrengt en dat er meer moet worden geïnvesteerd in handhaving. Verder in het stuk staat, dat juist het openstellen van natuurgebieden extra financiën met zich meebrengt. GroenLinks vraagt zich af of in deze wel sprake is van een goede balans.
- Met betrekking tot de implementatie WNB wordt geïnformeerd of bekend is hoeveel handhavingsverzoeken voor de provincie Utrecht op de Flora & Faunawet zijn binnengekomen in de afgelopen 1 – 2 jaar en wat dit betekent voor de druk die de provincie Utrecht hierin verwacht.
- De term 'natuurparels' hoort GroenLinks voor het eerst; deze stonden niet in het Koersdocument WNB. Geïnformeerd wordt wanneer hierover nader met de Staten zal worden gesproken.
- GroenLinks acht het enerzijds op zich goed, dat er een focus komt. Anderzijds is de zorg dat met het specifiek richten op prioritaire gebieden verbindingszônes weer wat meer uit het oog worden verloren. Hiervoor wordt aandacht gevraagd.
- In aanvulling op hetgeen al over de realisatie van de Natuuropgave is besproken bij de Najaarsrapportage wordt de aandacht gevestigd op de indicatoren. Het lijkt alsof er enkele ha zijn kwijtgeraakt; bij werkelijk gerealiseerd in 2015 staat 480 ha en in 2016 400 ha.
- Bij VTH onder prioriteiten (blz. 37) staat:"Door een aantal gerechtelijke uitspraken is het vangen van ganzen in 2016 niet toegestaan. Hiermee dreigen de doelen van het Ganzenakkoord Utrecht niet te worden gehaald in 2017. Vanwege de valse start met een niet volledige inzetbare gereedschapskist onderzoeken wij met de partners of verlenging van het Akkoord tot de mogelijkheden behoort in 2018 en 2019." GroenLinks is benieuwd wat hiermee wordt bedoeld, wanneer de Staten hierover worden geïnformeerd en wat er gebeurt met het inzetten van alternatieven en dat vanaf volgend jaar goed van start zou moeten gaan.

De heer Van Leeuwen leest in de Begroting dat er werk wordt gemaakt van sneller internet en van de TOP dorpen, hetgeen de SGP verheugt.
Op blz. 24 staat dat er in 2017 hard aan de slag moet worden gegaan met de voorbereiding op de komst van de Omgevingswet, hetgeen een goed uitgangspunt wordt geacht. De SGP vraagt zich echter af of hiervoor niet eerder dan 2017 budget moet worden vrijgemaakt.
Voorts wordt zorg geuit over de bodemdaling, waaraan in de visie van de SGP nog niet veel wordt gedaan.

De heer Germs vestigt de aandacht op de dijkversterkingen. De VVD pleit ervoor dat in 2017 de knelpunten m.n. langs de Rijn in beeld worden gebracht en concreet wordt wat daaraan wordt gedaan. Veiligheid in deze is voor de VVD een belangrijk punt. De VVD hecht er dan ook aan dat de Staten hierbij worden betrokken, voordat een plan ten uitvoer wordt gebracht.

De heer Overkleeft citeert uit par. 2.2.1:"Aantrekkelijke landschappen en natuurgebieden met recreatieve voorzieningen die het kunnen genieten van het landelijk gebied makkelijker mogelijk maken." D66 informeert hoe deze zinsnede zich verhoudt tot het recreatie om de stad gebied. Elders op de agenda staat een informatiestuk waarin staat dat dat gebied van de prioritaire lijst wordt gehaald. Bekend is dat na 2018 het Rijk ophoudt met het opdraaien voor

een deel van de kosten. Met die ambitie in het achterhoofd is D66 benieuwd hoe met dat gebied zal worden omgegaan na 2018.
Spreker citeert vervolgens op blz. 33 de laatste zin:"In het kader van de realisatie van de natuuropgave wordt gezegd dat de start van de aanleg van de ecopassage N237 afhankelijk is van de besluitvorming van de gemeente Utrecht. Vervolgens wordt gezegd dat hierbij het inpassen in de Nieuwe Hollandse Waterlinie speelt. Dat is al een tijdje wat de Staten hierover horen. De vraag is of hier een breekijzer kan worden tussen gezet, zodat ervoor kan worden zorggedragen dat dit conform de planning in 2017 gaat gebeuren.
D66 verzoekt om een update over de aanpak van spoedlocaties bodemsanering.

De voorzitter wijst erop dat de laatste vraag schriftelijk zal worden beantwoord in verband met de afwezigheid van verantwoordelijk gedeputeerde Pennarts.

Mevrouw Broere deelt mede dat de PVV nader op de Begroting terug zal komen in de commissie BEM.

Mevrouw Poppe deelt mede dat al veel vragen van de SP zijn gesteld. Spreekster vestigt de aandacht op de uitbreiding van USP. De SP vindt dat het USP mag groeien. Dit moet echter niet meer teveel landelijke ruimte innemen. Geïnformeerd wordt hoe het College dat ziet en in hoeverre daarbij de ruimtelijke adviseur wordt ingeschakeld.
De heer Germs informeert wat de SP wel acceptabel vindt qua uitbreiding.
Mevrouw Poppe merkt op dat de SP op het standpunt staat dat binnen de rode contouren moet worden gebleven.
Mevrouw Noordenbos vestigt de aandacht op de aanpak van de leegstand detailhandel. Zij citeert:"De uitgangspunten zijn een hoogwaardig voorzieningenniveau op basis van sterke bedrijven.". Geïnformeerd wordt wat wordt bedoeld met sterke bedrijven. De SP kan zich voorstellen dat V&D een aantal jaren geleden ook een sterk bedrijf was.
Er wordt een Bestuurlijke Kopgroep en een Provinciaal Retail Platform ingezet. Geïnformeerd wordt hoe het MKB uit de regio wordt vertegenwoordigd in laatstgenoemd platform.
Met betrekking tot de integrale aanpak Binnenstedelijke Ontwikkeling citeert spreekster:"In de woningbouwopgave is het vraagstuk rond vluchtelingen en huisvesting van vergunninghouders actueel." De SP onderschrijft dit, maar gemist wordt het onderwerp van de sociale onderbouw, mede gezien de moties die in dat kader nog openstaan zoals bestrijd woningnood in de provincie Utrecht. Daar heeft het College zich voorgenomen om zich samen met gemeenten, corporaties, huurders en particuliere investeerders maximaal in te spannen om wonen bereikbaar te houden voor huishoudens die aangewezen zijn op de sociale huursector. De SP komt dat in de Begroting niet tegen.
Ter zake van het beleven en betrekken van zoveel mogelijk mensen bij de natuurgebieden en het openstellen daarvan. De SP heeft al van een aantal kanten gehoord dat dit voor bv. het Utrechts Landschap, Staatsbosbeheer, maar ook de Landgoedeigenaren problemen oplevert dat er bv. een heleboel restaurants op bv. Lage Vuursche zijn maar dat die maar heel weinig meebetalen aan het onderhoud van de gebieden en dat er ook meer toezicht nodig is vanwege het openstellen en het exploiteren van die gebieden. De SP informeert wat het beleid van de provincie daarop wordt.

De heer De Kruijf memoreert dat bij de Najaarsrapportage al over een aantal onderwerpen is gesproken die ook in het kader van de Begroting relevant zijn. De PvdA komt daarop nader terug in de Statenvergadering.

Spreker memoreert de kennisestafettebijeenkomst van de RUD vorige week, waarin ook werd gesproken over de invoering van de nieuwe WNB. Daarbij kwam de bevoegdheidverdeling aan de orde tussen provincie en gemeenten. Opvallend was dat een overgrote meerderheid van de aanwezigen dacht dat het overgrote deel van de bevoegdheid kwam te liggen bij gemeenten en dat de provincie daarin slechts een heel marginale rol speelde. Geïnformeerd wordt of in de contacten met gemeenten over de WNB dit punt aan de orde is geweest en of daarover overeenstemming is.

Mevrouw Hoek wijst erop dat het nog steeds voorkomt dat een bedrijf in een gebied zit (bv. Grijf in Vreeland) dichtbij de bebouwing, eigenlijk knel zit qua in- en uitstroom van aanvoer van middelen. 50PLUS mist in de Begroting een post om knel zittende bedrijven voor het bedrijf zelf, dan wel voor de omgeving uit te plaatsen. 50PLUS pleit ervoor hiervoor een post op te nemen. Voorts pleit 50PLUS voor een inventarisatie van bedrijven die om die reden zouden moeten worden uitgeplaatst en wat de provincie kan bijdragen, ook al valt zo'n bedrijf wellicht primair onder de verantwoordelijkheid van de gemeente.

De heer De Heer merkt op dat het de ChristenUnie verheugt dat de bescherming van aardkundige waarden en het aanwijzen van nieuwe aardkundige monumenten voortvarend is opgepakt en dat er nu een mooie lijst ligt van potentiële nieuwe aardkundige waarden.
Spreker vestigt vervolgens de aandacht op Natuurbeheer in relatie tot de openstelling. De ChristenUnie sluit zich aan bij de het verzoek van andere fracties voor aandacht voor toezicht en handhaving. Dat onderdeel komt in BEM terug. De provincie gaat meer geld steken in toezicht en handhaving, maar dat repareert amper wat er wegvalt door het opheffen van de recreatieschappen. Er wordt kortom een gat gevuld, maar structureel verandert er niet veel. In de passage over Natuurbeheer staat dat overwogen wordt om dat via de Kadernota iets te doen aan openstelling. Geïnformeerd wordt of dit betekent dat structureel een openstellingstoeslag wordt berekend bij de subsidieregeling Natuurbeheer. Bij Natuurbeheer subsidieert de provincie driekwart van de kosten van het beheer. Daar moet de eigenaar nog wat bijleggen. De ChristenUnie heeft begrepen dat bij openstelling in feite de eigenaar de helft toelegt op de kosten van openstelling. Indien kritisch wordt gekeken naar de kosten van openstelling in de zin van wat dit betekent voor een eigenaar, dan moet hij de helft bijleggen en voor de andere helft krijgt hij enige financiële hulp van de overheid. Dat is in de visie van de ChristenUnie geen goede verhouding. Betekent de passage bij Natuurbeheer een openstellingstoeslag ja of nee.
Vervolgens vestigt spreker de aandacht op het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug nieuwe stijl. Er staat een mooie passage wat de provincie van plan is in het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug. Hedenavond wordt bekend of de Utrechtse Heuvelrug wordt genomineerd en wellicht een van de drie Nationale Parken wordt die drie ton krijgt. Indien de provincie niet wint is de vraag of die hele passage dan wel wordt uitgevoerd.
Voorts is de vraag of daaronder niet een kleine alinea Nationaal Landschap Groene Hart nieuwe stijl. Daar zou voor een vergelijkbare aanpak kunnen worden gekozen.
De heer Van Kranenburg memoreert vorig jaar te hebben gevraagd om een lijstje over wie, waar verantwoordelijk is voor welke plannen en hoe die zich tot elkaar verhouden. Het College heeft dat toegezegd; deze toezegging is terecht gekomen op de Termijnagenda van BEM. Tot op heden is dat lijstje nog niet ontvangen.
Voorts memoreert spreker zijn opmerking over het noemen van het Coalitieakkoord dat richtinggevend is voor de opstelling van de Begroting. Het Coalitieakkoord is een belangrijk stuk, maar nooit vastgesteld door de Staten hetgeen ook niet hoort. Daarmee behoort het in de visie van de ChristenUnie nooit in een formeel stuk te staan.
Spreker meent dat bij het vorige agendapunt al voldoende is gezegd over de Natuuropgave.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof onderschrijft dat het Coalitieakkoord niet is vastgesteld door PS. Voorts zegt spreekster de Staten nog dit jaar het overzicht over wie waarvoor verantwoordelijk is toe.
De provincie heeft de bodemdaling op het eigen grondgebied goed in beeld. Daarmee is er nog geen oplossing. AGV komt in 2017 met een toekomstgerichte verkenning. Op 9 mei jl. heeft een sessie plaatsgevonden over het feit dat het in beeld is maar wat gaan we er met elkaar aan doen. Ook binnen het Groene Hart is een heel programma rondom bodemdaling opgezet en ook de gebiedscommissie gaat nu samen met de gebruikers van het gebied kijken hoe bodemdaling wordt aangepakt en hoe preventief, in de wetenschap dat de bodem daalt, ermee worden omgegaan. Tijdens de KRW dag zal hierover ook nog verder met de Staten worden gesproken. Bodemdaling is derhalve een onderwerp dat heel belangrijk is en dat ook via het BWM Plan een plek gaat krijgen in de Omgevingsvisie. De oplossing zal echter met elkaar en de gebruikers van het gebied moeten worden bedacht.
Met de Rijksbegroting is via Deltaprogramma 2017 geld beschikbaar gekomen voor de Grebbedijk, het dijktraject Nieuwegein en Amerongen en de Lekdijk bij Vianen. Binnen afzienbare tijd kan een Statenbrief tegemoet worden gezien die ingaat op deze middelen maar ook aangeeft wat het Deltaprogramma 2017 betekent voor de provincie Utrecht. Hierin wordt niet alleen op het dijkversterkingsprogramma ingegaan en de meekoppelkansen die dat biedt maar ook hoe de dijken en het waterbeheersysteem robuuster kunnen worden gemaakt. De provincie Utrecht is koploper met een draaiboek voor de preventieve evacuatie over de provinciale wegen. Naar aanleiding van de meerlaagse veiligheid is de provincie samen met de VRU en de gemeente bezig een intentieovereenkomst te sluiten over de meerlaagse veiligheid. Zowel aan de preventieve kant ook op het moment dat er een overstroming plaatsvindt weten we dan allemaal wat onze belangrijkste wegen zijn waarlangs de evacuatie plaatsvindt, maar ook hoe wordt ervoor gezorgd dat er met elkaar een waterrobuust systeem vormgeven in de provincie Utrecht.

Gedeputeerde Van den Berg merkt met betrekking tot de sociale woningbouw op dat in de Begroting staat dat het Programma Wonen en Binnenstedelijke Ontwikkeling is vastgesteld. Dat had spreker graag gewild omdat daarin het antwoord op de vragen van de SP wordt gegeven met betrekking tot sociale woningbouw. Niet alles kan in de Begroting worden opgenomen. Nu zijn de statushouders en asielzoekers als acuut probleem genoemd. Dat probleem dat zich via statushouders vooral manifesteert in de sociale woningbouwkant. Vandaar dat die expliciet is genoemd. In het Programma Wonen en Binnenstedelijke Ontwikkeling wordt met name ingegaan op hetgeen als zodanig in de motie is verwoord.
De provincie doet iets aan uitplaatsing van hinderlijke bedrijven. In het Programma Wonen en Binnenstedelijke Programma wordt het instrument uitplaatsing hinderlijke bedrijven doorgezet. Dat is soms een steuntje en soms een steun afhankelijk van de grootte van het bedrag. Mede bepalend is wat er kan op de vrijgekomen locatie met betrekking tot eventuele inverdieneffecten voor het verplaatsen van het bedrijf. Als er woningbouw bv. kan worden toegestaan omdat de bestemming verandert van bedrijven naar woningbouw, kan dat een deel van de oplossing zijn om een dergelijke majeure verplaatsingsoperatie mogelijk te maken.

Gedeputeerde Krol zet uiteen dat volop wordt gewerkt aan de Omgevingsvisie. Afgesproken is dat de middelen die gedeputeerde Van den Berg overhoudt in te zetten om een eerste stap te zetten in het kader van de implementatie van de Omgevingswet en de consequenties daarvan. Daaraan wordt gewerkt. Het is een groot wetstraject dat in 2019 zijn beslag zou moeten /kunnen krijgen. Het is nog twijfelachtig of dat wordt gehaald. Dat hangt van de Amvb discussie in de Eerste en Tweede Kamer af. Er wordt volop aan gewerkt. Vanaf het moment

dat de Staten de PRS/PRV hebben vastgesteld zal met de Staten het gesprek worden aangegaan hoe het proces het beste kan worden doorlopen. Daarvoor worden alle stappen gezet. Aan de technische implementatiekant wordt intern al een tijd heel hard gewerkt om daar klaar voor te zijn. Dat moet ook omdat het wellicht wel een van de grootste klussen is die met elkaar moeten worden geklaard. Het gaat niet alleen om het integreren van alle beleidsterreinen maar daar ook een verhaal van maken met een verordening. Dat is een megaklus. Spreker heeft het dan nog niet eens over de automatiseringskant van het verhaal. Het in elkaar plakken van de zgn. informatiehuizen in Nederland, waarbij de provincies aan de lat staan voor het informatiehuis Natuur, is een flinke operatie. Dat hoeft overigens pas in 2024 klaar te zijn.
In het provinciale Natuurbeleid 2.0 staat in pijler 3 dat beleven en genieten van de natuur een essentieel belang is voor het provinciaal natuurbeleid. Het feit dat mensen het kunnen zien, voelen ervan kunnen genieten, erin kunnen bewegen is essentieel. Natuur met publieksgeld gefinancierd is van iedereen. Dat geeft wel degelijk problemen. Als veel mensen tegelijk hetzelfde gebied ingaan, is dat schadelijk voor het desbetreffende gebied. Met zonering, parkeren, soms gebieden afsluiten, daarover afspraken met de partners, wordt er alles aan gedaan om te zorgen dat de schade beperkt blijft. Toezicht en handhaving is daarbij van cruciaal belang om ervoor te zorgen dat het goed gaat. Daar kan nog aan worden verbeterd. Een eerste stap ter zake is in deze collegeperiode afgesproken en wordt thans geïmplementeerd. In het kader van de Nationaal Parkdiscussie mag er zeker een extra tandje bij.
Op natuurparels gaat spreker thans niet teveel in, omdat dit in december ter sprake zal komen. Spreker heeft eerder deze vergadering aangegeven dat er buiten het nationaal natuurnetwerk enkele bijzondere gebieden zijn waarvoor zorggedragen dient te worden. Weidevogels is daar een voorbeeld van.
Er is geen Ganzenakkoord. Het Akkoord is nooit tot stand gekomen. In Utrecht is ervoor gekozen het Akkoord toch als zodanig uit te voeren. In dat kader is afgesproken in de winter van de ganzen af te blijven, er komen Ganzenrustgebieden en in de zomerperiode mag stevig worden gereduceerd. Spreker acht het van belang dat dit ‘compromis’ tussen natuurbeschermers enerzijds en landbouwbeschermers anderzijds niet wordt kwijtgeraakt in 2017. Spreker heeft derhalve met name richting de LTO maar ook aan de KNJV en andere partners gezegd dat die lijn wat de provincie betreft nog een aantal jaren wordt doorgezet. Bij het Faunabeleid in december zal hierover in de volle breedte weer worden gesproken.
De ROD’s vallen in deze collegeperiode niet onder de portefeuille van spreker. ROD’s is al jaren uit handen van de Rijksoverheid gevallen. De provincie ontvangt derhalve al enkele jaren geen financiële middelen meer van het Rijk voor ROD’s. Het ROD-beleid wordt derhalve met provinciale middelen uitgevoerd, omdat het van belang wordt geacht. Er worden gebieden geopend en bossen aangelegd tegen de stad aan. Er worden derhalve allerlei initiatieven ondernomen om de voormalige recreatie om de stadgebieden de eerste recreatiedruk uit de steeds groeiende steden te laten opvangen.
De heer Overkleeft geeft aan dat de huidige periode van ROD’s tot en met 2018 loopt. Geïnformeerd wordt of alle ambitie in dat gebied dan zijn gehaald.
Gedeputeerde Krol meent dat het programma dat aan de beschikbare middelen is gekoppeld voor elkaar moet worden kunnen gekregen tot en met 2018. In 2018 heeft de provincie met de beschikbare middelen het programma afgemaakt. Of dan ook de doelstelling, voldoende recreatiegebied rondom de grote steden, is bereikt zou verder besproken kunnen worden.
Het N237-ecoduct betreft het provincie ecoduct. Het Biltse Rading ecoduct is het ecoduct dat de gemeente Utrecht moet aanleggen. Dat kan niet worden gerealiseerd als een gewoon ecoduct over die weg, omdat het dan in het schootsveld van het Fort terecht komt, hetgeen ten koste zou gaan van de Unesco Wereld Erfgoed nominatie voor de Hollandse Waterlinie. Dat

betekent dat er mogelijk een hele dure tunnel moet worden aangelegd. De gemeente Utrecht heeft laten weten daarvoor de financiële middelen niet te hebben. Er wordt nu gezocht naar wat een zo goed mogelijke oplossing zou kunnen zijn. Als Utrecht haar ambitie beperkt op de Biltse Rading dan heeft dat gevolgen voor het provinciale ecoduct op de N237. Het heeft weinig zin om een A+ verbinding langs een benzinepomp te trekken met heel veel geld en een B- verbinding op de Biltse Rading.
Met sterke bedrijven bedoelt de provincie financieel gezonde winkelbedrijven die klanten trekken en daarmee zorgen voor continuïteit van het eigen bedrijf, maar ook in het winkelgebied. Vanuit dat perspectief kan worden geconstateerd dat V&D geen sterk bedrijf was. Met sterke winkelcentra/dorpscentra bedoelt de provincie dat er zoveel diversiteit is aan bedrijvigheid dat het winkelcentrum/dorpscentrum kan blijven bestaan.
In de Kopgroep zitten Fastnet, AS Watson, ASR, Blokker Holding, Ahold en Nijhof Baarn.
In het Retail Platform zitten wel meerdere vertegenwoordigers van het MKB, w.o. ondernemersverenigingen.
Er is contact met de gemeenten over de implementatie van de WNB. Spreker memoreert dat de provincie verantwoordelijk wordt voor het Natuurbeleid en niet de gemeenten. Dat is de essentie van de WNB. Alleen het loket voor de burger zit bij de gemeenten. De WNB geeft de verantwoordelijkheid aan provincies, maar de burger meldt zich aan het loket van de gemeenten. Dat vraagt een intensieve samenwerking tussen gemeenten en provincie. Provinciale medewerkers gaan bij de gemeenten langs om daarover te spreken.
De ambitie van Utrecht en Noord-Holland blijft dezelfde, ongeacht of de Utrechtse Heuvelrug al dan niet wordt genomineerd. Beide provincies geloven in een Nationaal Park, in een gebied en in de samenwerking van die twee provincies en dat daar fatsoenlijk toezicht en handhaving bij hoort. Als dat niet komt via de route van het winnen van een wedstrijd, dan zullen de provincies dit zelf moeten organiseren, hetgeen zal gebeuren, omdat dit in dit gebied cruciaal en strik nodig is.
In het kader van de NSW merkt spreker op dat het landgoedeigenaren juist geld kost als zij hun terrein niet openstellen. De NSW verplicht tot openstelling. Het is fiscaal buitengewoon onvoordelig om niet onder de NSW te vallen. Voor een particulier landgoed zou het extreem onvoordelig zijn om geen NSW-status te hebben, omdat dit zowel fiscale- als erfrechttechnische consequenties heeft. Die zouden voor de meeste landgoederen onoverkomelijk zijn. De NSW, waaronder de meeste landgoederen in Utrecht zijn geschikt, is voor de meeste landgoedeigenaren buitengewoon aantrekkelijk, maar verplicht openstelling.
De provincies Utrecht, Noord- en Zuid-Holland hebben niet gekozen voor een Nationaal park Groene Hart. Het Nationale Landschap kent de provincie als term formeel niet meer.

Mevrouw Hoek verzoekt concreet aan te geven in welk programma knelzittende bedrijven en de post uitplaatsing hinderlijke bedrijven wordt meegenomen.

De heer De Heer geeft aan dat de NSW is genoemd, maar in de Begroting staat op blz. 36 de subsidieregeling voor het Natuurbeheer dat de provincie extra middelen gaat inzetten op toezicht en handhaving. De vraag van de ChristenUnie in eerste termijn was of dit een openstellingstoeslag is, in de zin dat voor iedere ha iets extra wordt gegeven voor handhaving.

Gedeputeerde Van den Berg memoreert dat thans in de Begroting wordt gesproken over het vastgestelde Programma Wonen en Binnenstedelijke Ontwikkeling. In de voeding van dat budget is het Fonds Uitplaatsing Hinderlijke Bedrijven opgenomen. Dat wordt derhalve gewoon doorgezet, alleen integraler gebruikt. Het liefst gebruikt de provincie dat Fonds voor integrale gebiedsontwikkeling, maar ook voor solitaire uitplaatsingen kan daarop een beroep worden gedaan.

Gedeputeerde Krol moet het antwoord op de vraag van de ChristenUnie schuldig blijven; hij zegt toe hierop schriftelijk te zullen terugkomen.

De voorzitter sluit de bespreking over dit onderwerp af.

3 RUIMTE

3.1 **Statenvoorstel IGP realisatieplan Gebiedsontwikkeling Mooi Rijnhuizen**

De heer Van Leeuwen deelt mede dat het voorstel de SGP aanspreekt. Het grote pluspunt van het voorstel is, dat het een revolving fund is waarmee het geld dat wordt geïnvesteerd ook weer terugvloeit en kan worden hergebruikt.

Mevrouw Ens deelt mede dat het voorstel ook de VVD aanspreekt. Het is een mooie manier om herontwikkeling van dit gebied vorm te geven. Er zijn nogal wat problemen zoals kantorenleegstand en allerlei ruimtelijke zaken die anders kunnen worden aangepakt. Het revolving fund acht de VVD een mooie oplossing. Daarover plaatst zij namens de VVD de volgende vragen.
Het lijkt erop alsof de publieke financiering die wordt voorgesteld iets te maken heeft met of de bank het risico zou willen nemen in een dergelijk project. De VVD kan zich voorstellen dat er eerst maartschappelijke investeringen moeten plaatsvinden waarvoor een bank niet te porren is. De risico's die eraan zitten, de provincie investeert eerst en krijgt in een revolving fund uiteindelijk die middelen weer terug, ziet de VVD niet in beeld gebracht. Verzocht wordt om een nadere toelichting.
De VVD heeft ook verder zitten te filosoferen over het onderwerp dat er in veel maatschappelijke thema's wordt gedacht aan zaken als social impact fonds en andere maatschappelijke manieren om wel te financieren en als overheid minder risico's te lopen. Hier gebeurt feitelijk het omgekeerde. De markt ziet waarschijnlijk risico's in een dergelijk groot project en dan gaat de overheid juist financieren. De vraag is of de markt hier op een andere manier kan worden betrokken. Als het een dergelijk geweldig project en idee is om hierin geld te steken, dan moeten er in de visie van de VVD bijna ook wel andere partijen zijn die dat aan willen gaan.

De heer Westerlaken deelt mede dat het CDA zich aansluit bij de opmerking dat het voorstel aanspreekt en de inhoud van het plan. Overigens sluit de CDA zich aan bij het betoog van de VVD over de financiering. Indien het plan goed wordt gelezen, is het plan bij de eerste tranche van woningen al volledig terugverdiend. Het verbaast het CDA op grond daarvan enigszins dat er eenderde publiek geld nodig is om het project te starten. De vraag is of dit niet in een andere financieringsconstructie had kunnen worden gevonden, zoals ook bij andere integrale gebiedsplannen gebruikt is.

Mevrouw Chidi geeft aan dat een aantal vragen van D66 al zijn gesteld door voorgaande sprekers. D66 spreekt waardering uit voor het voorstel. Het is een vrij nieuwe constructie, een voor co-financiering. D66 vindt het getuigen van lef om dit te doen om iets mogelijk te maken.
D66 hecht wel aan meer tekst en uitleg over de risico-inschattingen, omdat het risico van het niet terugvloeien wel op de provinciale budgetten drukt. De vraag is of dat aanvaardbaar wordt geacht.
Geïnformeerd wordt wat de club Rijnhuizen precies gaat doen en wie daarin zitting gaan nemen.

In het stuk staat dat er geen Europeesrechtelijke risico's zijn. Geïnformeerd wordt waarop dat wordt gebaseerd.
De voorzitter constateert dat de tweede vraag een technische vraag betreft en deze als zodanig schriftelijk zal worden beantwoord.

Mevrouw Kotkamp sluit zich aan bij de waarderende woorden voor het voorliggende voorstel, waarbij GroenLinks wat minder zorg over de risico's heeft, omdat duidelijk wordt aangegeven dat als het geld niet wordt terugbetaald het via de reguliere Subsidieverordening wordt opgelost.
Een ander risico dat GroenLinks wel ziet, en ook vanuit de gemeente Nieuwegein aan signalen heeft teruggekregen, is de relatie met het PIP voor de kantoren omdat het over dit gebied gaat. Er zit geen verschil in visie tussen, maar de gemeente Nieuwegein heeft wel aangegeven zorg te hebben over dat eigenlijk de bestemmingsplannen niet kunnen worden vastgesteld en voor dit gebied is het van groot belang dat dit op relatief korte termijn kan gebeuren. De vraag is hoe het College dit ziet en op welke wijze de gemeente Nieuwegein daarin gerustgesteld, dan wel geholpen kan worden, zodat wat hier ligt ook plaats kan vinden en niet eerst behoeft te worden gewacht tot het PIP is vastgesteld.
De heer Van Muilenkom informeert of hij goed heeft begrepen dat als het geld niet terugkomt er volgens GroenLinks andere subsidiestromen zijn die dit dekken.
Mevrouw Kotkamp bevestigt het vorenstaande. In het stuk staat dat als het deel dat vanuit het IGP wordt gedekt niet terugkomt dit via de reguliere subsidie, die normaliter uit het IGP wordt gehaald, kan worden ingezet. Het idee van het revolving fund is een nieuwe manier en in de visie van GroenLinks een duurzamere en verstandigere manier om dit soort projecten te financieren. Als het fund echter niet revolving blijkt te zijn, dan wordt de financiering vanuit het IGP gedekt.

Mevrouw Hoek deelt mede dat het plan 50PLUS eveneens aanspreekt. Zij hecht eraan op te merken dat Nieuwegein al heel lang een voorloper is in dit soort projecten. Daaraan hebben de Staten al de nodige werkbezoeken gebracht. Spreekster merkt op dat er meerdere plaatsen in de provincie zijn waar een aantal panden bij elkaar leeg staan. Ter illustratie wijst zij op de Planetenbaan in Maarssen waar sprake is van een gigantisch cluster van leegstaande panden. Spreker verzoekt het College richting gemeenten met vergelijkbare situaties het voorliggende plan te promoten.

De heer Van Kranenburg spreekt namens de ChristenUnie waardering uit voor het voorliggende plan. De ChristenUnie ontvangt wel signalen van enige zorg over de ontsluiting van het gebied. Als daar woningen komen vraagt dat een andersoortige ontsluiting dan er op dit moment ligt. Ook bij de ecologische verbindingszone leven wat vragen. Dat is voor de ChristenUnie echter geen reden om tegen het voorliggende voorstel te zijn.
Overigens staat de ChristenUnie op het standpunt dat het juist aan een overheid is om de risico's te nemen die de markt niet kan nemen; daar is de overheid voor.
Mevrouw Kotkamp informeert welke zorg er bestaat over de ecologische verbindingszone.
De heer Van Krantenburg antwoordt dat de ChristenUnie de indruk heeft dat dit in de afweging iets teveel een sluitpost is geworden.

De heer Van Muilenkom merkt op dat volgens de PvdA het voorliggende plan een mooie manier is waarop de provincie met kantorenleegstand om wil gaan. Apart vond de PvdA wel de constatering dat, m.b.t. het geld dat de provincie hierin steekt, de ene gedeputeerde dat vrijelijk kan doen zonder PS daarin te hoeven raadplegen en een andere gedeputeerde wel goedkeuring van de Staten nodig heeft. Verzocht wordt om een nadere toelichting.

Het geld wordt in een fonds gestopt. Geïnformeerd wordt wat daar nu mee mag worden gedaan. De vraag is of dat aan de initiatiefnemers wordt overgelaten of dat het geld bv. kan worden besteed aan de verlaging van de grondkosten om wat dingen te doen. Aan de andere kant stelt de provincie een aantal eisen, bv. dat het geld mag worden besteed, maar dat de provincie wel verwacht dat er acties worden ondernomen qua duurzaamheidsmaatregelen.
De PvdA gaat er vanuit dat de provincie geen staatsteun verleent. Verzocht wordt om een bevestiging.
In aanvulling op het betoog van 50PLUS, informeert de PvdA of het feit dat als er vergelijkbare projecten zijn met echte grote transformatieopgaven, deze vanzelfsprekend bedragen kunnen krijgen in dezelfde orde van grootte als het voorliggende plan. Geïnformeerd wordt waarvan dit afhankelijk is en of hieraan randvoorwaarden zijn verbonden.
Stel dat er een corporatie of projectontwikkelaar komt met een mooi project. Er is al een aantal keren geconstateerd dat er een groot tekort is aan betaalbare woningbouw. Er zit ook vaak een onrendabele top op. De vraag is of een initiatiefnemer bij de provincie een voorstel kan neerleggen om dergelijke projecten mogelijk te maken.
De verwachtingen ten aanzien van het revolverend zijn hoog. Geïnformeerd wordt hoe de provincie erop gaat sturen dat het geld ook weer terugkomt.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof memoreert dat aan de Staten wordt gevraagd om het Realisatieplan IGP voor gebiedsontwikkeling Mooi Rijnhuizen vast te stellen, maar ook om het IGP investeringsbudget beschikbaar te stellen. De Staten gaan derhalve over het beschikbaar stellen van de middelen uit het IGP. Spreekster verwijst naar bijlage 3, waarin een tabel staat met een overzicht van de investeringen die plaatsvinden uit het gebiedsontwikkelingsfonds. Dat is een limitatieve opsomming, op basis waarvan het gebiedsontwikkelingsfonds is opgesteld. Daarin is ook de ontsluiting van de woonwijk meegenomen. Op het moment dat partijen wijzigingen van die lijst zouden willen, dient daarvoor een risicoprofiel te worden aangedragen en wordt een en ander ook eerst bestuurlijk teruggelegd.
Het betreft een project met drie portefeuillehouders waarvan zij slechts de middelen doet en ervoor zorgt dat de middelen ook terugkomen. Zij zal zich derhalve beperken tot de vragen die daarover zijn gesteld.
Opgemerkt kan worden dat de ontwikkelingskansen in dit gebied groot zijn. Het project is opgeknipt in een drietal fasen, ieder met looptijd van 3 – 5 jaar, en elke fase voorziet in de realisatie van ca 400 woningen. Dit gebiedsontwikkelingsfonds ziet op de investeringen in de openbare ruimte, mede onder verantwoordelijkheid van de gemeente. Daarmee is er geen sprake van staatssteun. De gemeente Nieuwegein draagt eveneens een substantieel bedrag bij (€ 670.000).
Het is van belang om de voorwaarden waaronder de provincie haar geld inzet goed te verwoorden en te verankeren. Daarvoor wordt niet alleen een subsidiebeschikking opgesteld maar ook een uitvoeringsovereenkomst. Anders dan met het Fonds voor Binnenstedelijk Wonen, is het bij de subsidiebeschikking van het IGP zo dat, ondanks de subsidiebeschikking dat de provincie gebruikt om te monitoren of aan de voorwaarden waaronder het geld ter beschikking is gesteld wordt voldaan en of het geld op de afgesproken tijden (na een looptijd van 10 tot maximaal 15 jaar) terugkomt, aan het eind van de looptijd het geld echt terug moet komen. De provincie heeft de mogelijkheid na iedere fase een ‘go – no go besluit’ te nemen. Op het moment dat de provincie besluit om niet door te gaan, is zij wel maximaal uit het IGP de € 335.000 kwijt en een soortgelijk bedrag uit het Fonds voor Binnenstedelijk Wonen.
De provincie verwacht, ten aanzien van het animo, in ieder geval voor de eerste start, dat risico’s altijd aanwezig zijn, maar dat die wel goed kunnen worden geborgd in de

voorwaarden. Er wordt bv. afgesproken dat het geld uit het gebiedsfonds pas mag worden ingezet als het hele gebiedsfonds is gevuld; dus niet alleen door de gemeente en de provincie, maar ook door de particuliere investeerders. De gemeente Nieuwegein rapporteert jaarlijks formeel aan de afdeling subsidies over de investeringen die vanuit het fonds worden gedaan en de gelden die terugvloeien. Na afronding van iedere fase vindt een bestuurlijke overleg plaats.
Zoals gezegd, gaat het om de investeringen in de openbare ruimte. Dat is het interessante van deze constructie met de particuliere investeerders. Die hebben aangegeven vliegend van start te willen om de benodigde 375 woningen voor de eerste fase te realiseren, maar dan moeten wel de geplande investeringen in de openbare ruimte plaatsvinden. Dat maakt deze constructie zo mooi dat ieder vanuit de eigen rol de eigen inzet kan plegen maar wel in een volledige gezamenlijkheid.
De uitvoeringsovereenkomst wordt nog vastgesteld en zal tweezijdig worden ondertekend, in tegenstelling tot de beschikking die eenzijdig door de provincie zal worden opgelegd.

Gedeputeerde Van den Berg memoreert dat het gaat om het transformeren van een van de acht locaties waar de provincie kantorenloods heeft zitten in woningen. Dat gaat over het Programma Binnenstedelijke Ontwikkeling en Wonen, waarvan € 375.000 beschikbaar wordt gesteld. Eveneens revolverend, maar dat is een bevoegdheid van GS en niet van PS. Toevallig komt dit hier samen met het IGP. Er zijn meer kansrijke projecten en er zijn ook meer kantoortransformaties te gaan, maar eveneens andere transformaties zoals de bedrijvigheid. Ten aanzien van de Planetenbaan Maarssen wordt reeds drie jaar gekeken of de provincie de transformatie aldaar in gang kan brengen. Dat de OMU, waarvan de provincie 100% aandeelhouder is, heeft reeds een pand aangekocht, in overleg met de gemeente, om daar ontwikkelingen mogelijk te maken. Zo is de provincie op meerdere plekken bezig om de gebiedsontwikkelingen van de grond te krijgen.
Het voorliggende plan gaat over een financiering in de openbare ruimte. Het is altijd lastig daarvoor marktpartijen of impact investors te krijgen, omdat het veelal over langdurige rendementen gaat. Vandaar dat de overheid daarin voorfinanciert. Het geld komt terug met de geschetste opbrengsten in de woningbouwprogramma's die in drieën wordt geknipt.
De provincie kan eisen stellen, maar gaat slechts over de openbare ruimte. Van de zijde van de provincie zullen zeker aandachtspunten zoals duurzaamheid worden ingebracht, maar in de Stichting zitten drie partijen die allen een eigen opvatting hebben over de kwaliteit van de gebiedsontwikkeling. De provincie zit daar derhalve bij, maar gaat niet over alles.
De heer Van Muilekom informeert of de provincie gaande weg eisen stelt of vooraf.
Gedeputeerde Van den Berg antwoordt dat er op dit moment een plan op hoofdlijnen voorligt. De uitwerking van de openbare ruimte komt in de drie genoemde fases aan de orde; de drie fases waarin de provincie de woningbouw wenst te realiseren in getransformeerde kantoren waar op dat moment de openbare ruimte wordt aangepakt. Dat is een permanent onderwerp van gesprek tussen de partijen, de gemeente, de bezitters/gebruikers en de provincie. Daar zullen aspecten als duurzaamheid, voldoende parkeergelegenheid, e.d. door de provincie worden ingebracht. Vooraf worden geen eisen gesteld.

Gedeputeerde Krol merkt op dat de opmerking van GroenLinks in relatie tot het PIP inderdaad een punt is. Op het moment dat de provincie medio augustus 2017 het PIP ter visie legt, ontstaat er automatisch een door de wetgever bedachte voorbereidingsbescherming, die het onmogelijk maakt voor diegenen die onder de PIP vallen om op die locaties een bestemmingsplan vast te stellen, dus ook de gemeente Nieuwegein, dus ook de locatie Mooi Rijnhuizen. Vorige week heeft de provincie dit punt doorgesproken met de gemeente Nieuwegein. Het probleem kan niet volledig worden opgelost als gevolg van de wettelijke

eisen. Het is wel mogelijk elkaar te helpen door een aantal te zetten stappen nog wel te zetten, behalve het vaststellen van het bestemmingsplan. Het PIP wordt in principe in december 2017 vastgesteld. Het gaat derhalve om de periode augustus – december. Tenzij er juridische procedures ontstaan, treedt de PIP zes weken na vaststelling door PS in werking. Dat betekent dat de periode dat de voorbereidingsbescherming geldt, als er geen vervolg juridische procedures zijn, augustus – december plus zes weken is. Dat is niet al te lang. Voor die tijd kan een gemeente nog veel doen; tijdens die periode kan veel voorbereidend werk worden getroffen; de besluitvorming kan echter pas na de periode van zes weken na vaststelling van de PIP in PS. Dat is overigens anders dan gebruikelijk bij een PIP. Normaal gesproken mag er tien jaar geen bestemmingsplan voor die locatie worden gemaakt. Dat is hier niet aan de orde. In feite wordt uit het bestemmingsplan locatie Rijnhuizen alleen de mogelijkheid gehaald om kantoren te transformeren. Thans wordt met de gemeente Nieuwegein de planning van hun bestemmingsplan en het tijdspad van de provinciale PIP naast elkaar gelegd, zodat de gemeente zoveel mogelijk wel kan doen, met uitzondering van de vaststelling. De inschatting van de wethouder van Nieuwegein is dat hij ongeveer midden in die periode het bestemmingsplan moet vaststellen, maar er moet nog een start worden gemaakt. Er is een uitspraak van I&M nodig, in het kader van de Crisis & Herstelwet, om niet aan alle milieuregelgeving te hoeven voldoen. Die wordt heden verwacht, waarna pas een start kan worden gemaakt met de voorbereiding van het bestemmingsplan. Spreker schat in dat het nog wel even duurt voordat het College het bestemmingsplan gemeenteraadrijp heeft. Hetzelfde speelt op een locatie in Zeist. De provincie doet er alles aan om het te beperken, maar het zit 4 mln. m2 in de markt teveel. De Staten hebben het College opgedragen dat dit uit de markt gaat. Dit is daar een consequentie van. Getracht wordt de daaruit voorvloeiende problematiek zo klein mogelijk te houden voor de desbetreffende gemeenten. Alle andere afspraken zijn niet bindend en daarmee geen onbegaanbare route voor het College, omdat daarmee de juridische houdbaarheid van het PIP wordt ondergraven.

Gedeputeerde Van den Berg geeft aan niet geheel het correcte antwoord te hebben gegeven met betrekking tot de impact investors die eventueel in de openbare ruimte zouden kunnen investeren, waardoor het revolverende gedeelte dat de provincie daarin stopt niet nodig zou zijn. Dat is niet vanzelfsprekend het geval. Op dit moment is men met de vijf grote Science Parken in Nederland en met de Nederlandse Investerings Maatschappij bezig na te gaan of kan worden geïnvesteerd in de openbare ruimte en in panden die de Science Parken niet aan mogen leggen (niet onderwijs georiënteerd maar wel bedrijvig/incubatorachtig, auditorium, congreshal georiënteerd) en om dat onder te brengen in een gezamenlijke propositie, maar dan gaat het om heel veel geld met lange looptijden, waarbij het beheer moet worden geregeld en het asset management. Dan zijn beleggingsmaatschappijen wel geïnteresseerd. Het moet nog heel veel werk worden gezet om zo'n propositie helder te kunnen maken bij deze investeerders en dan gaat het ook over het buitengebied, maar in het voorliggende plan is dit niet het geval.

Mevrouw Ens had nog een vraag willen stellen over of zo'n ouderwetse kijk op een grondexploitatie, heel veel investeren vooraf en dan maar afwachten of het terug wordt gekregen. Volgens haar zijn we die tijd een beetje voorbij. De VVD ziet dat in het voorliggende plan toch enigszins op die manier gebeuren, ondanks dat het revolverend is. Voor zover zij het stuk leest wordt niet veel gedaan aan risicobeperking. Wel hecht spreekster eraan aan te sluiten bij de opmerking van de PvdA of de provincie daarin nog iets te zeggen hebben. Als de gemeente Nieuwegein bv. in de loop van de tijd bedenkt om de sociale woningbouw op te schalen naar 50% dan klopt het schema weliswaar nog wel, maar daaraan

wordt geen cent overgehouden. De vraag is welke grip de provincie nog heeft op het project om haar geld terug te krijgen.

Mevrouw Hoek begrijpt dat in het kader van de Planetenbaan 1 pand is gekocht terwijl feitelijk een totaalplan zou moeten worden ontwikkeld. Zij memoreert dat er ca drie jaar geleden een ontwikkelaar was met een prachtig plan. Als dat plan niet bekend is, zal zij dat doorsturen.

De heer Van Muilekom merkt op dat de vraag is waaraan het geld wordt besteed. Als hij het stuk leest, lijkt het dat het aan voor die hele brede doelstelling wordt ingezet (transformatie, recreatie). Spreker begrijpt dat het voorliggende voorstel zich daarop niet richt en zich slechts beperkt tot de openbare ruimte. Dat staat niet als zodanig in het voorstel. De tabel is wel opgenomen, maar het was voor de PvdA niet duidelijk dat het daar expliciet op gericht is.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof merkt op dat in het stuk duidelijk staat dat het om investeringen in de openbare ruimte gaat. Indien dat onvoldoende tot uiting komt in het voorstel, zal daarnaar nog nadrukkelijk worden verwezen. Er is wel een inzet volgens het investeringsschema in bijlage 1. Dat wordt op blz. 4 bij realisatie in het stuk aangegeven. Daar wordt ook verwezen naar de tabel investeringsstrategie. Dat is een limitatieve opsomming van datgene dat in de investeringen in de openbare ruimte zal gaan plaatsvinden. Voor wat betreft het programma dat eraan ten grondslag ligt en de zorg over eventueel minder opbrengst uit het programma, is geborgd dat er per m2 een bedrag is afgesproken dat door de eigenaren zal worden afgedragen. Daarmee worden zij eraan gehouden ervoor te zorgen dat dit bedrag ook wordt gerealiseerd. Spreekster benadrukt nogmaals dat een ieder zit voor het eigen onderdeel. De provincie zorgt voor de openbare ruimte en zo heeft iedere partij zijn eigen verantwoordelijkheid in het project.

Gedeputeerde Van den Berg wijst erop dat er eveneens een gedeelte erfgoed in zit. De provincie heeft in dat kader een opvatting over hoe dat ingekleed, omgekleed, uitgekleed toegankelijk wordt gemaakt. Dat gebeurt werkende weg. Er zit eveneens een stuk mobiliteit in. Er ligt een vraag of de provincie eventueel een fietsbrug naar de overkant kan realiseren. Dat zijn vraagstukken die wel langskomen maar ook in een breder, ander, kader worden afgewogen. Er zijn ideeën om langs het kanaal windenergie op te gaan wekken. Dat zijn vraagstukken die daar allemaal in thuishoren, want die zitten in het verlengde van de eigen provinciale agenda's. Hier gaat het slechts om de openbare ruimte, waarin de provincie revolverend investeert. Dat gebeurt omdat andere partijen ook een substantieel bedrag bijdragen, omdat het geloof er is dat het ook uiteindelijk terugkomt. Risicobeheersing zit hem ook voor een deel in het opknippen van die looptijd van 10 – 12 jaar. De provincie stapt er iets eerder uit om per hapklare brok zoveel woningen te gaan realiseren.
Geïnformeerd is of het plan rondom de Planetenbaan van drie jaar geleden bekend is. Dat is precies wat de provincie in het Programma Binnenstedelijke Ontwikkeling en Wonen wil doen. Zo min mogelijk hier en daar een pandje uitnemen, in de hoop dat er mensen gaan wonen, die vervolgens nog twintig jaar door een leegstaande kantorenlocatie moeten. Dat staat de provincie niet voor. De provincie staat voor een beweging op gang te zetten waar met partijen sprake is van een totale gebiedsopvatting, incl. ontsluiting en het niveau van afwerking. Dan wil de provincie wel met de OMU instappen om die beweging op gang te brengen, zodat marktpartijen het overnemen. De provincie is voor integrale gebiedsontwikkeling.

Mevrouw Eijsbroek merkt, in aanvulling op de vraag van mevrouw Ens, op dat zij behoefte heeft aan meer inzicht in het risicomanagement. Thans wordt een antwoord gegeven per vier jaar. Dat is haar nog wat te algemeen.

De voorzitter rondt de bespreking over dit onderwerp af met de conclusie dat het voorstel naar de PS-vergadering zal worden doorgeleid met de titel klein debat. Spreekster draagt hierna het voorzitterschap over aan mw. Dekker

3.2 **Statenvoorstel burgerinitiatief "Van Vogelvrij naar Kogelvrij" Stop de Hobbyjacht**
De voorzitter merkt op dat er, in tegenstelling tot wat gebruikelijk is, een voorstel voorligt met twee varianten. Verzocht wordt de keuze voor een van de twee varianten aan te geven. Op basis daarvan wordt in het Presidium besloten welk voorstel in de Staten wordt gebracht. Spreekster verzoekt de discussie te beperken tot de vraag of het burgerinitiatief al dan niet geldig is en aan te geven voor welke variant er wordt gekozen.

Mevrouw Kotkamp deelt mede dat GroenLinks instemt met variant B en de daarbij behorende interpretatie. GroenLinks wil derhalve het burgerinitiatief geldig laten verklaren. Niet alleen vanuit de inhoud, maar ook vanuit het proces. Op grond van het uitgangspunt dat de provincie in verbinding wil staan met inwoners en belanghebbenden, is GroenLinks van mening dat de Staten niet anders kunnen dan het initiatief geldig te verklaren, ondanks het feit dat het voor verschillende uitleg vatbaar is. GroenLinks roept de collega Statenleden op dit eveneens te doen, zodat burgers niet de indruk krijgen dat ze voor niets dergelijke initiatieven opstarten.

De heer Van Leeuwen zet uiteen dat de SGP op het standpunt staat dat de provincie hier niet over gaat. Op grond daarvan kiest de SGP voor variant A.

De heer Westerlaken deelt mede dat het CDA voor variant A kiest.

De heer Germs memoreert dat de vorige keer een uitgebreide discussie heeft plaatsgevonden. De VVD sluit zich aan bij de opvatting van de SGP en het CDA, omdat de provincie niet over dit onderwerp gaat. Indien het burgerinitiatief thans geldig wordt verklaart, gaat daar in de visie van de VVD een precedentwerking van uit.
De heer Van Muilekom memoreert dat het laatste burgerinitiatief uit 2010 dateert. De PvdA vraagt zich af of de Staten de burgers niet de ruimte moet willen geven.
De heer Germs onderschrijft dat de burgers ruimte moet worden gegeven en dat de VVD het uitgangspunt om in verbinding te staan met burgers van belang acht. De verbinding met burgers moet echter worden gemaakt bij onderwerpen waarover de Staten gaan. Voor de VVD is duidelijk dat de Staten over dit onderwerp geen bevoegdheid hebben. Dat de VVD thans kiest voor variant A is ook duidelijk richting de indiener van het burgerinitiatief.
De voorzitter merkt op dat ervoor moet worden gewaakt om de discussie van de vorige keer te herhalen. Het burgerinitiatief is multi interpritabel en daarom is de vraag naar welke kant het oordeel uitvalt. Dat kan voor een ieder anders zijn.
Mevrouw Arissen wijst op de beantwoording van Staatssecretaris Van Dam, d.d. 7 oktober jl. Daarin staat dat de provincies bevoegd zijn om regels te stellen over de inhoud van het Faunabeheerplan, het onderdeel jacht, en om het Faunabeheerplan goed dan wel af te keuren. Daar ziet de PvdD ruimte om het burgerinitiatief geldig te verklaren en dat de provincies daarover gaan. Geïnformeerd wordt hoe de VVD erbij komt dat de Staten niet over die regels zouden gaan.
De voorzitter wil de discussie van de vorige keer niet overdoen. Het vraagstuk is helder. Er moet thans een richting worden gekozen.

De heer Van Overkleeft deelt mede dat D66 voor variant B gaat. D66 is van mening dat dit initiatief de Staten niet ondubbelzinnig aanspreekt op een bevoegdheid die de provincie niet heeft. Die ondubbelzinnigheid zou er wel moeten zijn wil D66 dit initiatief ongeldig verklaren. Aan het begin van deze Statenperiode is nl. besloten dat de provincie in verbinding moet staan met de inwoners van deze provincie.

De heer Van Déun geeft aan dat de PVV kiest voor variant B. De PVV vindt de burgers belangrijk en ieder initiatief van de burgers juicht de PVV toe. Voorts is de PVV van mening dat de provincie wel degelijk over het onderwerp gaat. De Staatssecretaris zegt dat en de PVV vindt dat zelf ook, omdat de Staten hierop, zoals in het voorstel staat, op grond van artikel 3.12 lid 9 beleid kunnen voeren.

De heer Van Muilekom meldt dat de PvdA voor variant B kiest. De PvdA staat op het standpunt dat een dergelijk initiatief altijd de ruimte moet worden gegeven. De provincie gaat over Natuur en Landschap. In die zin moet dat met elkaar worden verkend. In december komt daarvoor een goede gelegenheid.

Mevrouw Arissen deelt mede dat de PvdD voor variant B kiest.

Mevrouw Hoek geeft aan dat 50PLUS, alles overwegende, tot de conclusie dat juridisch gezien het Burgerinitiatief is gericht op een dermate vergaand verzoek dat dit niet geacht kan worden te vallen onder de bevoegdheid van de provincie en derhalve ongeldig moet worden verklaard (variant A). Dat laat onverlet dat 50PLUS inhoudelijk grote waardering heeft voor het burgerinitiatief van Vogelvrij naar kogelvrij en dat zeker zal meenemen bij de behandeling van het Faunabeheerplan, dat handelt over de uitoefening van de jacht. Daarmee staat 50PLUS achter punt 2 van variant B.

De heer De Heer deelt mede dat de ChristenUnie de inhoud van het burgerinitiatief laat meewegen in haar bijdrage in december. Als het gaat om de insteek van het burgerinitiatief, acht de ChristenUnie het belangrijk dat het voldoet aan de voorwaarden. Als het gaat over een onderwerp waarover de provincie niet de bevoegdheid heeft, moet er geen precedentwerking worden geschept. Op grond hiervan kiest de ChristenUnie voor variant A. Indien echter uit de brief van de Staatssecretaris van 7 oktober jl. blijkt dat er sprake is van nieuwe informatie, verneemt de ChristenUnie dit graag voor de Statenbehandeling. In dat geval zou de keuze van de ChristenUnie de andere kant op vallen. De fractie moet nog over dit onderwerp vergaderen.
De heer Van Leeuwen merkt op dat indien in de brief van 7 oktober jl. sprake is van een officieel standpunt van de Minister de SGP dit via een formele weg ook tot zich zou willen krijgen.
De voorzitter neemt dit verzoek mee. Op basis van de uitkomst van deze bespreking zal in het Presidium worden bekeken naar welke kant de keuze lijkt op te vallen en zal aan de Staten een gericht besluit worden voorgelegd. Los van voor welke variant wordt gekozen, informeert spreekster of het voorstel naar de Staten kan worden geleid met de titel sterstuk.

Mevrouw Arissen geeft aan dat dat de PvdD hecht aan een klein debat.

De heer Germs geeft aan dat de VVD niet zozeer behoefte heeft om deze procedurediscussie in de Staten te herhalen. Volgens hem is duidelijk dat de meerderheid van de commissie voor

variant B kiest. Op grond van die uitkomst legt de VVD zich neer bij een sterstuk als het Presidium daartoe overgaat.

De voorzitter benadrukt nogmaals dat het uitsluitend gaat om geldig of ongeldig en niet over de inhoud.

De heer Van Kranenburg merkt op dat het de ChristenUnie richting de indieners netjes lijkt om formeel in de Statenvergadering enige tijd aan dit onderwerp te wijden.

De heer Van Overkleeft deelt mede dat D66 zich aansluit bij het betoog van de VVD.

Mevrouw Kotkamp deelt mede dat dit wat GroenLinks betreft een sterstuk kan zijn, omdat het alleen om de procedure gaat. Een debat lijkt GroenLinks interessanter over de inhoud.

Mevrouw Broere deelt mede dat het voor wat de PVV betreft een sterstuk mag zijn.

De heer Van Muilekom denkt dat het goed is dat de Staten zich uitspreken dat zij dergelijke initiatieven van burgers omarmen en graag willen ontvangen. Wat de PvdA betreft kan dit middels een korte stemverklaring.

Mevrouw Poppe geeft aan dat, als het om de procedure gaat, het wat de SP betreft een sterstuk kan zijn.

De heer Westerlaken deelt mede dat het CDA zich hierbij aansluit.

Mevrouw Hoek deelt mede dat het wat 50PLUS betreft geen sterstuk kan zijn. Indien nog nieuwe informatie wordt verstrekt, wil 50PLUS zich het recht voorbehouden hierover nog wat te zeggen. Een telling van de stemmen in de commissie is niet rechtsgeldig en op basis daarvan mag derhalve geen conclusie worden getrokken.

De heer Van Leeuwen geeft aan dat de SGP ermee instemt dat dit een sterstuk wordt.

De voorzitter sluit de bespreking over dit onderwerp af, met de conclusie dat de inbreng zal worden meegenomen naar het Presidium.

3.3 Statenvoorstel wijziging subsidieverordening Natuur- en landschapsbeheer provincie Utrecht SVNL

De heer Van Kranenburg geeft aan dat de ChristenUnie geen inhoudelijke opmerking heeft ten aanzien van de voorliggende, vooral technische, wijziging. In het Statenvoorstel ontbreekt echter een omschrijving van de mate waarin een en ander besproken is met het veld. Geïnformeerd wordt hoe het proces met het veld is gelopen, in de zin van hoe daar wordt aangekeken tegen deze ontwikkelingen.

De heer Germs zet uiteen dat de VVD de verordening, die voor alle provincie geldt, helder acht. Het biedt rechtszekerheid en duidelijkheid. Staatsbosbeheer is hierbij betrokken. Staatsbosbeheer is feitelijk een wat vreemde eend in de bijt, in de zin van het natuurbeheer. Het is voorgekomen dat Staatsbosbeheer zonder vergunning, maar op basis van de Boswet, grote hoeveelheden bomen kapt. Geïnformeerd wordt of er in deze wat grip op Staatsbosbeheer kan worden verkregen op het moment dat subsidie wordt aangevraagd onder deze regeling.

De heer Van Leeuwen deelt mede dat de SGP de zorg van de VVD ten aanzien van Staatsbosbeheer deelt. Geïnformeerd wordt hoe wordt geborgd dat Staatsbosbeheer niet wordt bevoordeeld ten opzichte van de collectieven. Voorts is de vraag of de subsidieverordening wordt aangepast aan de eisen van Staatsbosbeheer, of dat de provincie zelf haar regels stelt, die ook door Staatsbosbeheer dienen te worden gevolgd.

Mevrouw Kotkamp deelt mede dat GroenLinks zich aansluit bij de vraag van de ChristenUnie. GroenLinks heeft al eerder aangegeven wat zorg te hebben over de manier waarop het in de collectieven, moet waardoor het wellicht qua subsidieaanvraag en de afhandeling daarvoor voor de provincie wellicht efficiënter is, maar de vraag blijft of het daarmee ook voor de aanvragers efficiënter is. Voorts memoreert spreekster de opmerking van GroenLinks de zorg over dat als het echt alleen over kansrijke gebieden gaat, ook als het bv. gaat om agrarisch natuurbeheer in het kader van behoud van weidevogels, dat potentiële gebieden die nu nog niet in kaart zijn mis worden gelopen. Dat zou GroenLinks een gemiste kans vinden.

Gedeputeerde Krol zet uiteen dat de inhoud met het veld is besproken en het veld hiermee akkoord is.
Desgevraagd door de heer Van Kraneburg, zegt spreker toe dat in het vervolg ook in het Statenvoorstel op te nemen.
Er zijn opmerkingen gemaakt over Staatsbosbeheer en hun al dan niet enthousiaste boskapbeleid. Staatsbosbeheer moet aan alle eisen en voorwaarden voldoen waar iedereen die aan natuurbeheer doet moet voldoen. Dat betekent concreet dat het een gecertificeerde instelling moet zijn en dat zij aan dezelfde voorwaarden moeten voldoen. Staatsbosbeheer is geen gewone organisatie omdat zij een ZBO is, deel van de Rijksoverheid maar zij moeten zich aan alle regels en voorwaarden houden die ook voor anderen gelden. Dat geldt ook voor boskap. Als Staatsbeheer een stuk bos wil kappen, is dat niet anders dan als een andere terreinbeheerder of een particulier dat wil doen. Er zal aan de wet- en regelgeving moeten worden voldaan die nu nog in de Boswet en straks in de nieuwe WNB en de daarbij behoren verordening geldt. Er zal derhalve geen sprake zijn van een bijzondere positie van Staatsbosbeheer ten opzichte van anderen.
In het kader van de WNB wordt getracht de gebieden die kansrijk zijn te benoemen. In het weidevogelbeheer is de essentie van geld geven aan die plekken die echt kansrijk zijn en het effect heeft. Indien wordt gekeken naar de kritische rapporten over agrarisch natuurbeheer, o.a. van de RLI, dan moet wel een stevige slag worden gemaakt in het agrarisch natuurbeheer. Dat betekent dat de provincie alleen geld over heeft voor plekken die echt kansrijk zijn. Dat leidt tot beter weidevogelbeheer.

Mevrouw Broere las in de krant dat Staatsbosbeheer van plan is windbossen te gaan realiseren. De grote windmolens die in het bos komen, komen boven het bladerdak uit, waardoor de bezoeker daarvan geen last zou hebben. Volgens de PVV loopt de bezoeker echter wel tegen betonnen palen van een behoorlijke omvang aan. Geïnformeerd wordt hoe de provincie tegenover dergelijke plannen staat.

De voorzitter stelt vast dat de vraag geen betrekking heeft op het voorliggende onderwerp.

Gedeputeerde Krol heeft gelezen dat Staatsbosbeheer dat idee heeft gelanceerd. De provincie heeft een PRS die op dit moment niet toestaat om zomaar ergens grootschalige windenergie neer te zetten. De regels veranderen. In december spreken de Staten over de nieuwe PRS/PRV

en over de vraag of de provincie daarin meer soepelheid zou willen betrachten. Hij heeft het plan van Staatsbosbeheer niet als een serieus plan beschouwt.

De voorzitter rondt de bespreking over dit onderwerp af, met de conclusie dat de commissie ermee instemt dat het voorstel als sterstuk naar de Statenvergadering kan gaan.

3.4 Statenbrief terinzagelegging voorontwerp inpassingsplan Kantoren
De voorzitter licht toe dat de Statenbrief ter informatie is, maar gelet op het majeure karakter van dit project is het geagendeerd ter bespreking. Overigens memoreert zij de twee hoorzittingen die in november zullen plaatsvinden.

De heer Van Leeuwen merkt op dat de SGP voorstelt met de bespreking te wachten totdat de hoorzittingen in november hebben plaatsgevonden.

De heer De Kruijf merkt op dat de PvdA van mening is dat een en ander op dit moment procesmatig goed verloopt, waarvoor waardering wordt uitgesproken. De PvdA is benieuwd wat in november tijdens de hoorzittingen zal worden ingebracht.
De vraag is echter wat daarna nog de speelruimte van PS is. Er is al van gedachten gewisseld. De opvatting van GS is helder. De PvdA begrijpt dat de speelruimte zeer beperkt is, maar dat voelt als zeer mager. De PvdA kan zich voorstellen dat hiernaar nog een keer door onafhankelijke buitenstanders wordt gekeken, om toch te zoeken naar mogelijkheden voor PS daar een rol in te kunnen spelen, zonder dat de juridische positie zwakker wordt. Het laatste staat de PvdA niet voor. Hetzelfde geldt feitelijk voor het eerder besproken onderwerp over de hobbyjacht.

Gedeputeerde Krol memoreert dat die discussie in een informele sessie is gevoerd. In die zin acht hij het goed dat dit thans nog even in een formele setting aan de orde komt. De Staten stellen uiteindelijk het PIP vast. Het PIP is opgesteld met een unanieme Statenopdracht. De Staten hebben het College per locatie opgedragen de kantorenmeters te reduceren en dat met behulp van het PIP te doen. Spreker kan zich voorstellen dat de Staten in hun controlerende rol nagaan of GS hebben gedaan wat hen is opgedragen. Indien dat niet het geval is, is het terecht dat de Staten de ruimte nemen om dat aan de orde te stellen. Indien de conclusie is dat GS geheel binnen de opdracht hebben gewerkt, zullen eventuele amendementen e.d. gevolgen hebben voor de juridische houdbaarheid van het PIP.
Er is in de visie van spreker in de tijd dat hij bestuurder is geen proces waarin GS zoveel mensen van buiten naar het proces hebben laten kijken, omdat dit systeem nog nooit eerder in Nederland is gedaan. De inhoud is juist met behulp van veel externe adviseurs tot stand gekomen.

De voorzitter resumeert dat de Staten primair een toetsende rol heeft ten aanzien van de eigen kaders.

De heer De Kruijf geeft aan op dit moment geen aanleiding te zien om zaken te veranderen. Voor het proces heeft de PvdA waardering uitgesproken. De PvdA wil echter het resultaat van de twee hoorzittingen eveneens in de volle omvang kunnen waarderen en wil derhalve het recht voorbehouden daarop daarna nog terug te komen.

Mevrouw Kotkamp is van mening dat de Staten hun rol al hebben gespeeld in het vorige traject. GroenLinks telt het bijzonder op prijs dat de Staten zo nauwkeurig worden betrokken bij de verschillende stappen die worden doorlopen. GroenLinks is eveneens benieuwd naar de

uitkomst van de komende hoorzittingen, maar wel in de context dat de Staten in het plan zelf al heel duidelijk de kaders hebben vastgesteld en waarvan in de visie van GroenLinks niet vanaf zou moeten worden geweken. Spreekster onderschrijft de visie van het College dat de Staten vervolgens alleen nog kunnen controleren of het wordt uitgevoerd zoals bedacht.
De heer De Kruijf antwoordt dat de PvdA hierover nog niet direct zorg heeft. Hoorzittingen serieus nemen en op voorhand zeggen dat er inhoudelijk niets wordt veranderd is in de visie van de PvdA in strijd met elkaar. De PvdA wil de ruimte kunnen blijven houden om, op grond van hetgeen in de hoorzittingen naar voren wordt gebracht, te kunnen ingrijpen als PS.
Mevrouw Kotkamp geeft aan dat de zorg van GroenLinks zou zijn dat als er tijdens de hoorzittingen iets naar boven komt waarvan de Staten zeggen dat het wellicht toch anders moet, omdat het dan in het voortraject blijkbaar niet goed is gedaan. Geïnformeerd wordt of het College daarvan veel verwacht.

Gedeputeerde Krol antwoordt dat niet kan worden voorspeld wat in een hoorzitting gebeurt. Hij heeft echter veel contacten met de desbetreffende gemeenten waar dit PIP speelt. Wat hij hoort zit het niet zozeer op het PIP zelf, omdat gemeenten het feitelijk fijn vindt dat zij niet zelf de kantoormeters behoeven weg te halen. Dat levert ook allerlei juridische voordelen op. Het zit met name in de eerder besproken voorbereidingsbescherming. Spreker sluit niet uit dat de gemeenten Nieuwegein en Zeist deze praktische consequenties voor het gemeentelijk beleid richting de Staten zullen uiten.

Mevrouw Eijsbroek informeert of de provincie om de voorbereiding nog te effectueren, de gemeenten zo nodig nog meer moet betrekken. De VVD hoort toch signalen, zoals vanuit Nieuwegein, dat men niet helemaal tevreden. De vraag is of er in de komende weken nog iets kan worden gedaan aan die gaps.

Gedeputeerde Krol licht toe de individuele bestuurders al veelvuldig te hebben gesproken. Hij merkt wel dat men zich op het punt van de voorbereidingsbescherming soms verrast voelt, terwijl als zij zelf een bestemmingsplan maken en het ter inzage leggen exact hetzelfde geldt, want de Wet zit identiek in elkaar op dat punt. Waar dat speelt, Nieuwegein en Zeist, heeft spreker ook de afgelopen tijd wederom intensief contact gehad om te kijken wat provincie en gemeenten in deze voor elkaar kunnen betekenen. Hij spreekt echter niet met gemeenteraden. Dat is aan het gemeentebestuur.
De heer Ubaghs informeert naar de status van Nieuwegein en Zeist als zij niet hierin meegaan, gelet op het feit dat dit nog ooit in Neerland is gedaan.

Gedeputeerde Krol antwoordt dat de wetgever stelt dat de bevoegdheid voor het maken van een inpassingsplan de provincie toekomt. Er is geen verplichting tot consensus. Dan staat hen juridisch instrumentarium open om tegen de vaststelling van het PIP een bezwaar- en beroepprocedures te starten in de richting van de Raad van State. Spreker verwacht dit overigens niet. De provincie heeft vaker inpassingsplannen gemaakt, bv. voor Prattenburg, voor het Rijnsbruggerwegtracé en de geluidswal Veldhuizen. Het is geen ongebruikelijk instrumentarium.

Mevrouw Eijsbroek memoreert dat aangegeven wordt dat niet wordt verwacht dat bezwaar dan wel beroep wordt aangetekend. Geïnformeerd wordt waarop dat vermoeden wordt gebaseerd.

Gedeputeerde Krol antwoordt dat een ieder het wel eens is met het feit dat de provincie kantorenmeters reduceert. Dat is het algemeen gevoelen bij de meeste gemeentebestuurders.

De voorzitter komt terug op het pleidooi van de SGP om na de hoorzittingen nader op dit onderwerp terug te komen, omdat nu alleen maar op basis van “what if” kan worden gesproken.
Op grond daarvan stelt spreekster voor niet al te diep in te gaan op mogelijke scenario’s.

Gedeputeerde Krol kan zich daarin vinden. Daarvoor is in november nog een reguliere commissievergaderinggepland.

De voorzitter sluit de bespreking over dit onderwerp af, met de conclusie dat na de hoorzittingen nader zal worden teruggekomen op dit onderwerp in de commissievergadering op 21 november a.s.

3.5 Statenbrief voortgang samenwerking Groene Hart
De voorzitter memoreert dat dit onderwerp is geagendeerd op verzoek van de ChristenUnie, de SP en het CDA.

De heer De Heer merkt op dat de provincie er terecht bij zit. Bodemdaling speelt een rol. In MME is de Agenda Recreatie en Toerisme behandeld, waarbij tijdens de bespreking werd geconcludeerd dat in de Agenda, in tegenstelling tot de Utrechtse Heuvelrug, heel weinig aandacht wordt besteed aan het Groene Hart. In het Groene Hart spelen veel provinciale onderwerpen waarover niet veel van gedachten wordt gewisseld buiten het provinciehuis met de collega Statenleden in Noord- en Zuid-Holland, terwijl alle drie provincies met dezelfde problemen te maken hebben. Vorig jaar heeft de ChristenUnie voorgesteld om de interprovinciale werkgroep nieuw leven in te blazen. Spreker heeft vernomen dat die werkgroep formeel nooit is opgeheven, maar hij functioneert niet. Wellicht moet worden gekozen voor een andere vorm. Vorig jaar is aan Noord- en Zuid-Holland gevraagd of zij eveneens voelden voor meer overleg over de Groene Hart-zaken. Zuid-Holland gaf aan geen behoefte te hebben aan een werkgroep, maar wel het netwerk van woordvoerders wilde versterken; Noord-Holland heeft voorgesteld om één keer per jaar bij elkaar te komen om over Groene Hart-zaken te praten. De ChristenUnie herhaalt de vraagt thans om in ieder geval een keer per jaar met Noord- en Zuid-Holland een bijeenkomst te beleggen waarin de gemeenschappelijke zaken worden besproken en zo de interprovinciale samenwerking wordt gestimuleerd. De Stuurgroep Groen Hart functioneert goed. De ChristenUnie heeft terugkijkend het idee dat de Staten niet genoeg met elkaar praten. Daarom wordt de aankondiging van de perspectiefnota aangegrepen om nogmaals het voorstel te doen minstens een keer per jaar met de collega Staten van Noord- en Zuid-Holland over bodemdaling, recreatie, toerisme en alle andere gemeenschappelijke portefeuilles te praten.

Mevrouw Poppe deelt mede dat de SP zich kan vinden in het voorstel van de ChristenUnie. Spreekster merkt op dat het Groene Hart een niet onbelangrijk gedeelte is tussen de grote steden. De SP vergelijkt het Groene Hart met de boterkoek die moeder bakt bij de koffie. Iedereen krijgt een mooi stukje en dan is er nog een halve boterkoek over. Na een week is die boterkoek opgeknabbeld en stiekem heeft iedereen er een stukje vanaf gehaald en er is niks meer over. Alle gemeenten die in het Groene Hart liggen willen uitbreiden; waterschappen en provincies willen ook allemaal wat in het Groene Hart. Eigenlijk moet daar niks gebeuren, althans indien daartoe wordt besloten. De SP staat op het standpunt dat nog een keer goed op een rijtje moet worden gezet wat de provincie Utrecht wil met het Groene Hart; als zij wat wil hoe dat wordt gerealiseerd en met wie dat wordt besproken; welke overlegorganen zijn er allemaal in het Groene Hart, wie zitten daarin en welke belangen hebben zij. Het is nu zo’n

versnipperd geheel, iedereen doet maar wat en er komt helemaal niets van terecht. De SP wil derhalve een lans voor breken om onderwerken zoals ruimtelijke ordening, milieuvervuiling, uitbreiding van industrieterreinen, bodemdaling, zandafgravingen in kaart te brengen en bekijken wat de provincie daarmee wil. De vraag is dan ook of het College kan aangeven hoeveel belangengroepen er nu uiteindelijk een stem hebben in het Groene Hart en met wie daar allemaal wordt gepraat. Voorts is de vraag wat wordt gedaan aan de interprovinciale aanpak. De SP is daarvan een voorstander. Het gaat niet alleen om de provincies, maar ook om de gemeenten, recreatieschappen, waterschappen, gebiedscommissies. Iedereen heeft daarover wat te vertellen. In de optiek van de SP moet dat meer worden gebundeld. De SP pleit ervoor daarover op een nader te bepalen moment van gedachten te wisselen.

De heer Westerlaken licht toe dat het verzoek om agendering eigenlijk was omdat op het moment dat dit als startnotitie werd gepubliceerd midden in het Groene Hart druk werd gesproken over allerlei kansen en mogelijkheden die er in het Groene Hart zijn. Dat gebeurde en gebeurt nog steeds in verschillende platforms; bestuurlijke platforms maar ook platforms van bedrijven, verenigingen en allemaal met de bedoeling om van het Groene Hart een leeg Hart te houden, dus geen museumstuk waar een hek omheen gaat en waar niks meer mag gebeuren, maar waar ondernemers de kans krijgen om het huidige Groene Hart te behouden en misschien nog te verbeteren. Op het moment dat het voorliggende stuk kwam vroeg het CDA zich af wat de status van deze notitie is. Gelet op de initiatieven die worden genomen, overigens niet alleen in de provincie Utrecht, maar ook initiatieven die grensoverstijgend zijn, m.n. daar waar het gaat om de grote gemeenten Woerden, Gouda en Alphen a/d Rijn die ook om de tafel zitten. Het CDA begrijpt de vraag hoeveel platforms er zijn waar over het Groene Hart wordt gesproken, maar in het gebied zelf wordt daar al een poging toe gedaan. Vandaar de vraag wat de status is van deze startnotitie. De vraag is of die aansluit op hetgeen daar al gebeurt aan initiatieven, of is dit weer een initiatief over die initiatieven heen. Het CDA is trots op de initiatieven die er zijn en die van onder af komen. Die zijn in de visie van het CDA veel meer waard dan dat er van bovenaf wordt gestuurd.
Er wordt gesproken over voorbeelden van initiatieven in de nieuwe werkelijkheid (blz. 3). Het CDA informeert om welke voorbeelden dit gaat. Voorts wordt gezegd dat er gesproken is met mensen uit het gebied. Geïnformeerd wordt met wie is gesproken, niet alleen uit Utrecht maar ook uit de andere provincies. Er is één gebiedscommissie. Geïnformeerd wordt of die ook bij deze notitie is betrokken. Is er binnen de groep die de startnotitie heeft besproken al een voorzichtige richting gekozen voor het Groene Hart in de omgevingsvisie van de toekomst. Het verzoek om voorbeelden te noemen beschouwt de voorzitter als een technische vraag, die dan ook als zodanig schriftelijk zal worden afgedaan.

Gedeputeerde Krol memoreert dat de Stuurgroep Groene Hart al sinds 2014 niet meer alleen bestaat uit de gezamenlijke provincies maar, ook uit waterschappen en gemeenten. De gemeenten worden in de Stuurgroep vertegenwoordigd door Gouda, Alphen en Bodegraven. In de Stuurgroep wordt al enige tijd de behoefte geuit om het Groene Hart in de respectievelijke Omgevingsvisies van Noord-, Zuid-Holland en Utrecht een prominentere plek te geven. De perspectiefnota moet worden gezien als een eerste aanzet/bouwsteen om te komen tot een gezamenlijk gedragen ruimtelijke visie op de (on)mogelijkheden in het Groene Hart; niet omdat de provincie Utrecht niet weet wat zij wil met het Groene Hart, maar om ervoor te zorgen dat in deze een gezamenlijk beeld ontstaat. In de optiek van spreker begint, staat en valt alles met de goede ruimtelijke bescherming van dat gebied. Er kan geen twijfel over bestaan dat Utrecht dat doet met de PRS/PRV, daarna met Omgevingsvisie en Verordening.

De perspectiefnota heeft nog geen status. De nota is door de Stuurgroep vastgesteld en vervolgens naar iedereen toegestuurd met de vraag om mee te denken over hetgeen in/voor het Groene Hart belangrijk is.
Voorbeelden van initiatieven zijn dat de provincie samen met het VIC kijkt naar de bodemdaling; de samenwerking met het Sloepennetwerk op het gebied van waterrecreatie; de plaatsing van het Veenmuseum; de Wereld Erfgoedstatus van het cope-landschap; verblijfsaccommodatie ParqGreen. Er wordt gewerkt aan het opstellen van de ontwikkelingskansenkaart, waarbij m.n. met ondernemers wordt gesproken.
Er wordt met iedereen gesproken over initiatieven die in het Groene Hart mogelijk zijn, passend binnen de ruimtelijke beperkingen enerzijds en de kwaliteitswensen anderzijds.
Er wordt eveneens met de Gebiedscommissie gesproken, m.n. de voorzitter van de Gebiedscommissie-West is intensief bij een aantal van de genoemde projecten betrokken. Feitelijk is de Gebiedscommissie-West ook voor de Zuid-Hollandse gemeenten het aanspreekpunt.
Voor het College is de identiteit van het Groene Hart veel meer dan alleen maar een groene zone tussen de steden. Het is een gebied dat een eigen intrinsieke kwaliteit/waarde heeft; een sterke rol voor de landbouw, een grote mate van openheid, een prachtig natuur- en recreatiegebied voor de inwoners van de Randstad.
Met betrekking tot de rol van de Staten merkt spreker op dat het hem wel zou passen als de Staten gezamenlijkheid zouden ontwikkelen, omdat dit het College dwingt om dat ook wat meer te doen.

De heer De Heer informeert of het College behoefte heeft aan een formele interprovinciale werkgroep.
Gedeputeerde Krol antwoordt dat hij niet zozeer hecht aan de status van het overleg, maar gezamenlijk overleg en het brengen van informatie naar de respectievelijke Colleges zou zeer helpen.

Naar aanleiding van een desbetreffende vraag van de heer Van Muilekom merkt de voorzitter op dat thans niet verder de gelegenheid wordt geboden om te reageren op het stuk. De indieners hebben een aantal vragen naar voren gebracht. De vragen zijn schriftelijk en mondeling beantwoord. Thans ligt nog slechts de concrete suggestie van de ChristenUnie voor.

De heer Van Leeuwen deelt mede dat de suggestie van de ChristenUnie de SGP aanspreekt. Wel kan de SGP zich voorstellen dat in de Staten eerst van gedachten wordt gewisseld over wat de provincie Utrecht zelf wil. Indien een interprovinciale groep in het leven wordt geroepen meldt spreker zich bij deze aan als deelnemer.

Mevrouw Kotkamp zet uiteen dat GroenLinks veel belang hecht aan het onderwerp. Ook zij meldt zich bij deze aan als deelnemer indien de interprovinciale groep nieuw leven wordt ingeblazen.

De heer Westerlaken deelt mede dat het CDA het een goed idee acht, mits het een interprovinciale groep wordt. Het CDA kan zich voorstellen dat bij de andere provincies eerst wordt gepolst of dezelfde behoefte bestaat, zodat het niet een uitsluitend Utrechtse Groene Hart-commissie wordt.

De heer Overkleeft deelt mede dat D66 het een goede suggestie acht om een gezamenlijk overleg op te tuigen, mits er sprake is van een duidelijke afbakening en een agenda van onderwerpen wordt opgesteld waarover in die bijeenkomst wordt gesproken.

Mevrouw Broere deelt mede dat de PVV zich aansluit bij voorgaande sprekers. De PVV vraagt zich echter af of een bijeenkomst een keer per jaar voldoende is. Zij kan zich voorstellen dat intensiever overleg plaatsvindt.

Mevrouw Poppe deelt mede, dat de SP zich aansluit bij het betoog van de PVV. Zij meldt zich bij deze aan als deelnemer.

De heer Van Muilekom zet uiteen dat de PvdA op zich geen tegenstander is van interprovinciaal overleg, maar voor de PvdA ligt er een vraag boven, nl. of het al overleg dat nu gezamenlijk plaatsvindt wel functioneert.
De voorzitter merkt op dat de PvdA de laatste vraag vooraf had moeten indienen; deze ligt thans niet voor.

Mevrouw Keller deelt mede dat de PvdD het belang van interprovinciaal overleg inziet en zich derhalve aansluit bij het idee van de ChristenUnie. Voorts sluit de PvdD zich aan bij diegenen die aangeven dat een keer per jaar wat weinig is.

Mevrouw Hoek sluit zich aan bij het betoog van de PvdD. 50PLUS maakt zich wel zorgen over het intensief activeren en stimuleren van het recreatiegebeuren om geld te genereren. In die zin acht 50PLUS het van belang dat via kaders wordt afgebakend wat al dan niet wenselijk wordt geacht in het gebied.

De heer Germs deelt mede dat de VVD zich aansluit bij de gedachte van de PvdA om het op een wat hoger niveau te tillen. Voorts sluit de VVD zich aan bij D66 dat, als met elkaar overleg wordt gevoerd, sprake moet zijn van een concrete agenda. Daarbij zullen de Staten van Utrecht het met elkaar eens moeten zijn over wat zij in het gebied willen, zodat dit ook als zodanig in het interprovinciaal overleg kan worden uitgedragen.

De heer De Heer geeft aan dat het niet de bedoeling is om een recreatieschap Groen Hart op te richten. Het idee is om het interprovinciaal overleg te stimuleren. De ChristenUnie kan zich voorstellen dat, conform de formulering van Noord-Holland, minstens een keer per jaar interprovinciaal overleg wordt gevoerd.

De voorzitter stelt vast dat er een breed draagvlak is voor de suggestie van de ChristenUnie, waarbij een aantal condities is meegegeven (w.o. eerst met elkaar praten, een concrete agenda). De griffie kan ondersteuning bieden om hierin stappen te zetten. Spreekster sluit dit onderwerp af met de conclusie dat hierop nader zal worden teruggekomen.

4. STATENBRIEVEN EN INGEKOMEN STUKKEN, DIE TER INFORMATIE WORDEN AANGEBODEN

4.1 Memo GS gedeputeerde Krol voortgang doorstart sauna Soesterberg

4.2 Statenbrief actualisatie kaart Prioritaire gebieden Natuur Netwerk Nederland

4.3 Ingekomen brief Europese commissie klachtenformulier "Aarhus" Nederlandse Vereniging Omwonenden Windturbines

4.4 Memo GS gedeputeerde Pennarts-Pouw potentiële nieuwe aardkundige monumenten

5. Sluiting
De voorzitter sluit spreker de vergadering, onder dankzegging van ieders komst en inbreng.